

Kmet, delavec in obrtnik
naj bodo narodu vodniki!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 15—
za tuzemstvo
za celo leto Din 50—
Inzerati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži anamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Vsakdo uživaj vse sadove
svojega dela in marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in tolt
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici Štev. 7. — Telefon
inter. št. 506. — Račun
pri pošti. Čehovcem za-
vodu št. 11.506.

Glasilno „Slovenske Kmetijske Stranke“.

KMETSKI PRAZNIK na Krškem polju, dne 15. avgusta 1926.

Program praznika:

1. Ob 8. uri zjutraj velika razstava in pre-
movanje goveje živine na sejmišču v Krškem.

2. Ob 9. uri razstava in premovanje konj
istotam.

3. Do 12. ure se zbero konjeniki, skupine, na-
rodne noše in okrašeni vozovi ob Savi pri cerkvi
v Krškem.

4. Ob pol 1. uri krene povorka z godbo na
čelu na Krško polje skozi Leskovec.

5. Ob 2. uri prične slavnostno zborovanje
kmetijskega ljudstva na Krškem polju. Govorijo:

Predsednik HSS in kmetijski voditelj Štefan Ra-
dić, tov. minister Pucelj, Al. Prepeluh, posl. A.
Kelemina in drugi kmetijski voditelji.

6. Ob 3. uri velike konjske dirke, katerih
se udeležijo skoro vsi konjerejci Dolenjske, pod
vodstvom načelnika konjerejskega odseka, tov. Fr.
Zupančiča iz Rakovnika.

7. Razstava vin, združena s sejmom na Kr-
škem polju, pod vodstvom višjega klet. nadzr.
g. Gombača.

**Po končani dirki velika kmetijska veselica s plesom. — Sodelovalce
bodo dve godbi na pihala, tamburaški in pevski zbori.**

**Na veseličnem prostoru bo preskrbljeno za topla in mrzla jedila in
izborna domača vina.**

Vstopnina na razstavo, veselični prostor in dirko, za celi dan pet dinarjev. Vstopnice si naj
udeleženci preskrbe takoj zjutraj, da ne bo popoldan prevelike gneče. Prodajale se bodo pri
mostu in na sejmišču.

**Polovična vožnja dovoljena. Izkaznice za polovično vožnjo se
bodo dobile na razstavi in na zborovalnem prostoru.**

Stjepan Radić na kmet- skem prazniku.

Predsednik Hrvatske seljačke
stranke in kmetijski voditelj Štefan
Radić nam je zagotovil udeležbo
na kmetijskem prazniku. Slovenski
kmetijski narod bo velikega moža
in kmetijskega mučenika iskreno
pozdravil na zgodovinskem Krškem

polju, kjer je slavni kmetijski vođa
Matija Gubec bil svojo zadnjo bit-
ko za kmetijske in človeške pravice.

Hrvatski kmetje na Krškem polju.

Kmetijskega praznika na Krškem
polju se udeležijo vse obmejne kra-
jevne organizacije Hrvatske seljač-

ke stranke z zastavami. Pridejo v
slikovitih narodnih nošah.

Pevski in tamburaški zbori.

Na Krško polje pridejo hrvatski
pevski in tamburaški zbori iz oko-
lic Zagreba, Zagorja in Gorskega
Kotora.

Kako ravnati s polovično vožnjo?
Na vstopni postaji kupim celo eno-
smerno karto do postaje Videm-
Krško in jo dam žigosati z mokrim
postajnim žigom. Pri izhodu v Kr-
škem te karte ne oddam, ampak jo
obdržim. Na Krškem polju vzamem
legitimacijo. Pridrži vozni listek
in legitimacija velja za vožnjo na-
zaj.

Naš praznik.

Na starih zgodovinskih, s krvjo tisočev kmetov prepojenih tleh Krškega polja, se bodo tudi letos zbrale kmečke množice iz cele Slovenije, da na svečan način pokažejo vsemu svetu svojo vzajemnost v boju za pravice kmečkega stanu.

Skoro pred 400 leti se je zbrala na Krškem polju prva slovensko-hrvaška kmečka vojska pod vodstvom našega nepozabnega Matije Gubca. — Tedaj je bil slovenski kmet brezpravna raja, ki ga je neusmiljeno tlačila objestna graščinska gospoda. Kakor še danes, je bil tudi tedaj slovenski kmetič potrpežljiv do skrajnosti. Ni se upiral z oboroženo silo, ampak iskal je svojo pravico pri cesarju. Iskal pa je svojo pravico zastoj. Tedanja »pravica« je bila urezana tako, da je dajala pravico samo mogočnejšem, za kmeta je pa ni ostalo nič. V skrajni svoji sili so kmetje prišli za orožje, da se ubranijo krivice, toda njihov upor je gospoda zadušila v potokih zatirane in premagane kmečke krvi. Slovenski in hrvaški kmet sta morala robovati grajščinski gospodi dalje, dokler ni zlomila grajščinskega nasilja velika francoska revolucija.

Velikanski prevrat na Francoskem je prinesel zatiranim stanovom politično svobodo. Vse evropske države so se tekom let izpremenile v parlamentarne države. V parlamentih so odločali ravnopravni državljani. Parlamentarni sistem pa ni prinesel potrebne zaščite niti narodom kot celotam, še manj pa posameznim stanovom. Ta boj se bije šele danes.

Mi vsi uživamo vse pravice kot državljani. Vsak izmed nas ima pravico, da soddoločuje pri upravi države s svojim volilnim glasom: Vsak ima pravico, da pri volitvah svobodno pokaže svojo voljo, kako si želi imeti urejeno svojo državo. Te velike pravice se žalibog še mnogi izmed nas vse premalo zavedajo. Praksa pa kaže, da je za kmečki stan tudi ta pravica še mnogo premajhna. V naši državi bi zaenkrat še zadostovala, doker je ogromna večina prebivalstva kmečka, ne zadošča pa tam, kjer so kmetje v manjšini.

Prebivalstvo naše države je v ogromni večini kmečko. Človek bi torej pričakoval, da bodo v taki državi pravice kmečkega stanu že z dosedanjimi parlamentarnimi sredstvi dovolj zavarovane, kajti naravno bi bilo, da bi si večina kmečkih volilcev izvolila tudi večino svojih zaupnikov za parlament. V resnici pa vidimo, da temu ni tako. V parlamentu nimajo večine kmetje, ampak čisto drugače usmerjene stranke. Če bi seštel vse kmečke zastopnike, bi res imeli ogromno večino, toda mi vidimo na žalost, da sedi mnogo kmetov - poslancev v strankah, ki imajo skrb za kmeta samo na jeziku, v resnici pa vodi tiste stranke »pokvarjena gospoda«, kakor pravi Stjepan Radić, tej »gospodi« pa leži vse bolj na srcu kakor kmečki interesi. To je za kmete veliko zlo!

Naš praznik na Krškem polju velja torej v prvi vrsti utrditvi stanov-

ske samozavesti slovenskih in hrvaških kmetov. Mi doživljamo še danes žalosten pojav, kako v naši ožji domovini robuje in tlačani še mnogo, mnogo kmetov takozvanim samostojnim demokratom, kakor se danes imenujejo nekdanji liberalci. Ta stranka ima skrb za kmeta samo na jeziku, glavna stvar pa ji je takozvana »farska gonja«, ki pa je tudi le plašč, za katerim se skrivajo vse mogoče druge želje in nameni, samo skrb za kmeta ne. Mi pa pravimo: Kaj pa briga kmete »farska gonja«? Čemu naj služi neodvisnemu kmetu bedasto zaletavanje v fajmoštre in mežnarje? Kmečko blagostanje, ki je za nas prva in glavna stvar, ker moramo najprej živeti, se zaradi te gonje ne bo niti dvignilo, niti zmanjšalo — prej zmanjšalo. Ravno tako neodvisni kmetje nimajo prav nič od boja proti liberalizmu. Kaj nas to briga kot kmete? Pri nas ni nikomur prepovedano hoditi v cerkev, a tudi nikomur ni prepovedano, da ostane doma ali pa da gre v gostilno, če hoče trositi denar. Manjka nam pa skrbi za dovoljno izobrazbo kmetov, bodisi za splošno ali pa za strokovno. Mi hočemo najprej živeti! Ko bomo pa vsi tako bogati in dobro preskrbljeni kakor je dobro preskrbljena »pokvarjena gospoda«, takrat bomo pa že našli tudi še kakšno urico, da se bomo »gospodi« in njihovim »liberalnim« in »klerikalnim« mancam prav pošteno smejali! Ampak najprej moramo živeti, pošteno in človeka dostojno življenje pa nam morejo preskrbeti samo stanovsko zavedni in stanovsko odločni kmetje sami, ki bodo volili za svoje zastopnike primerno izobražene in stanovske zavedne svoje ljudi. Praznik na Krškem polju, ki velja predvsem poglobitni in vtrditvi kmečke stanovske zavednosti, je torej naš praznik!

Kakor so pred 400 leti na Krškem polju nastopili v boju za svoje kmečke stanovske pravice Slovenci in Hrvati bok ob bok, tako bodo tudi letos prišli na Krško polje slovenski in hrvaški kmetje. Ne v želji, da drug nad drugimi zagospoduje, ampak v želji, da si eni kot drugi s skupnim delom in z medsebojno podporo pribore ona prava, ki jim gredo kot večini v državi.

Zato želimo, da poteče naš praznik kolikor mogoče dostojno in veličanstveno! Kolikor številnejša bo udeležba, toliko bolj se bo dvignil naš pogum. Mi moramo napredovati, mi se moramo končno vendarle enkrat osvoboditi gosposkega jebrostva in skrbeti, da z dvigom stanovske samozavesti vsakega kmeta, revnega in bogatega, dosežemo naš končni cilj, ko bo zaveden kmet s ponosom rekel: Jaz sem gospodar! Jaz vse redim, zato bo pa tudi moja beseda nekaj veljala!

Zato pridite vsi, ki vam čas kolikaj dopušča, v nedeljo na zgodovinsko Krško polje, da pokažete s svojo navzočnostjo, svojo solidarnost s kmeti iz Slovenije in hrvaške nam Hrvatske!

Kmetska stanovska kultura.

Pod tem naslovom je priobčil 3. avgusta »Slovenec« daljši članek. Članek je smatrati za oficijelno mnenje SLS. Pisan je k kmetskimi dnevom v Mariboru. Zanimivo je vedeti, kako stališče SLS napram kmetskemu stanu kot takemu zavzema. Članek toži predvsem, da si je v najnovejšem času cel svet »moderniziral in amerikaniziral« kakor pravi. Vsi stanovi so postali dobičkaželjni, vsak stan išče le svoje interese in dobiček. Stanova, meščanstvo in delavstvo sta se organizirala v zgolj — kakor pravi — gospodarska konkurenta in boritelja. Edino kmetski stan še ni tako organiziran.

»Slovenec« pride do sklepa, da je treba tako »moderniziranje in amerikaniziranje« slovenskega kmeta na vsak način preprečiti, da se ne zastrupi tudi kmečki stan s sebičnim duhom, ki preveva druge sloje, češ, da bo sicer zgubil svojo kmetsko stanovsko kulturo ter postal samo gospodarski konkurent in boritelj za svoje gospodarske interese.

»Slovenec« je mislil po strani udariti na slov. kmet. stranko. Naj mu bo za to povedana odkrita beseda.

Najprej živeti in potem modrovati.

S praznim želodcem, je že rekel Ivan Cankar, ni nikomur do metafizike in že po starem rimskem pregovoru je treba najprej živeti, potem šele filozofirati. Ako živi kmetski stan zgolj kot boritelj in gospodarski konkurent, to je pri nas predvsem buržuazija — delavstvo gotovo ne, — potem je precej jasno, da edino kmetski stan ne sme ostati edina ovčica med volkovi, ker ga bodo sicer volkovi požrli.

Res je zato, da hočemo modernizirati in amerikanizirati našega kmeta tako daleč, da se bo svoje moči, svojih interesov in koristi tudi v jasno zavedel; in sicer v gospodarstvu, politik in kulturi. Ker gre gospodarstvo in politika roko v roki, mu je to mogoče samo v stanovski stranki. Ravno radi tega, ker se kmetski stan ni bojno in interesno organiziral, vlada doslej buržuazija in je cel gospodarski in pravni sistem in vsa kultura stanovsko meščansko ukrojena. Med gospodarskimi konkurenti se je pač treba tudi sam organizirati kot konkurent. To že upravičenost silobrana narekuje in jasna pamet pove. Danes že celo ko stoji kmetski stan ob meji gospodarskega propada. Živina in poljski pridelki napram industrijskim izdelkom in obleki ne bi imeli tako nizko ceno, ako bi zadnjih 6 let sestavljala vlada dvjetretjinska večinska kmetska stranka.

Politična abeceda.

To je politična abeceda in pošte-

učenosti, da se jo razume, ker je jasna sama po sebi. To abecedo hočemo, da bo slovenski kmet in delavec z njim v zvezi čimprej natančno spoznal.

Ta politična abeceda, ta »socijalistična zmeta ustroja človeških družbe« kakor pravi »Slovenec« je hrbtnica vsakega kmetsko-delavskega stanovskega pokreta.

Ne sestavlja pa hrbtnica še cellega telesa. Le najvažnejši del je če ji prebodeš mozeg ohromi celo telo. Ako Slovenska kmetska stranka natančno ve, da je tudi kmetska stanovska kultura mogoča le na podlagi gotove gospodarske moči kmetskega stanu, z drugimi besedami, da je treba v teh kritičnih časih predvsem varovati tudi svoj želodec, ni še radi tega samo razredna stranka. To niso niti češke agrarne stranke, niti ne bolgarska zemljedelska ali srpska zemljoradniška ali poljske kmetske stranke in tudi bivša samostojna kmetijska stranka ni bila. Ravno radi tega, ker je gospodarstvo in kultura bila in bo vedno v medsebojni zvezi. Še manj pa je to Slovenska kmetska stranka po kateri je hotel »Slovenec« v imenovanem članku od strani udariti.

Kmetske ideje in njih nasprotniki.

Med nami južnimi Slovani smo imeli oziroma imamo v zadnjem času dva največja ideologa kmetskega — in lahko se reče — kmetsko delavskega pokreta. To je Aleksander Stambolijski med Bolgari in Stjepan Radić med Hrvatmi.

Prvi je polagal največjo važnost v razredno in gospodarsko smer pokreta. Na tej čisto materijalistični bazi je dosegel veliko dejstvo združitve bolgarskega kmeta in delavca in uspehi so dali njemu in kmetu-delavcu prav. V skrajnem obupu in strahu je zahrbtno napadla in pobila bolgarska buržuazija tega drugega Matijo Gubca in celo zapadno meščanstvo je ploskalo. Iz samega strahu pred bolgarskim stanovskim pokretom je naše meščanstvo s Pašićem na čelu pustilo pasti tega morda največjega Jugoslavana. Stanovski čut »gospodarskega konkurenta in boritelja« je tu v našem meščanstvu nadvladal čut patriotizma in koristi domovine. Od slovenskega kmeta pa zahteva »Slovenec«, da se pusti radi »velikih metafizičnih ugank, ki stoje za vsem življenjem izrabljati« še naprej.

Očitati ali namigavati na razrednost hrvaškega in slovenskega kmetskega pokreta, pa je še mnogo bolj grešeno. Stjepan Radić je združil pod stanovsko zastavo HS vse stanove in cel hrvaški narod. Njegov brat dr. Ante Radić, ideolog pokreta je prvi izmed Hrvatov zbral narodno gradivo med ljudstvom. Začetek pokreta je sploh bil na polju prosvete in če »Slovenec« hoče: »kmetsko stanovsko kulture«, ker je pri narodu, ki ga

tvori 70 ali 80% kmetijski stan, narodna kultura sploh identična kmetijski. Narodna ni niti meščanska, ki je pri nas itak nimamo, pa tudi duhovna stanovska ne. V »Hrvatski prosveti« in toliko zasmehovani Radičevi »Božičnici« pišejo leposlovne in prosvetne spise in članke sploh le kmetje in delavci. To je začetek kmetijske stanovske kulture in tu bo tudi nadaljevanje.

Kdo bo ustvaril kmetijsko kulturo?

»Slovenec« naj ne slepomiši. Dom in Svet« in druge stanovske kulture že ne ustvarjajo in je nikoli ustvarjali ne bodo. Mogoče specifično katoliško in še to le gotovo odločujočo smer v njem, ampak kmetijsko stanovske in še posebej slovenske kmetijske stanovske kulture pa prav gotovo ne. Pustimo za enkrat poglavje o tem ali odgovarja n. pr. Mahničeva dogmatičnost in intransigentnost značaju slovenskega kmeta ali ne. Ravno to, da »so stanovi organskega značaja, da tudi stanovi v gotovem oziru rastejo, kakor drevo, rastlina«, tvori iz njega enoto v vsakem tudi verskem oziru, ki se je od zunaj ne da in ne sme korigirati. In ta enota je v temelju prežeta s krščanstvom t. j.: stanovska čast in stanovsko poštenje in to kar smatra naš kmet kot nizkotno in nepošteno, se vjema z glavnimi načeli krščanstva o dobrem in slabem, o grehu, in za to tukaj ni treba nikake zaščite od zunaj. To je, in iz tega zraste kmetijska stanovska kultura in tu je vogelni kamen

nauku, da je narod z vsemi slabostmi in vrlinami svojimi najvišji in edini svoj gospodar in suveren.

Ako se bode slovenski in jugoslovanski in sploh kmetijski stan na celem svetu pobrigal enkrat tudi malo za svoj želodec, naj se »Slovenec«, in SLS, ki stoji za njim, nikar ne boji za stanovsko kmetijsko kulturo. Kmetijski stan in posebno v zvezi z delavskim, ki prihaja zadnji kot vladajoči stan na vrsto, se bo vedel izogniti pogrešk prejšnjih vladajočih stanov: visokega duhovništva, plemstva in meščanstva. Vedel se bo izogniti tudi ekstremnostim in ateizmu marksizma. Demokratičnost in človekoljubnost (humanitarnost) mu je podlaga; že zato, ker je v ogromni večini. Ravno številčno slabjši izrablja nasilje, da se zdrži na oblasti. Onemu, ki ima večino, mu ga ni treba. Kmet in tudi pri nas po večini delavec, je navezan na grudo in ona sama mu daje stalnost in poštenje in mu ohrani in poglubi verstvo. Kajti saj »vsak grozd in vsako drevo je čudo.« To je ono o čemur pravi Dostojevski: »Glejte, nekaj sakramentalnega je v zemlji«, in ono na čemur se onemogli in od dvomov razjedeni Levin-grof Tolstoj zopet znajde v samem sebi.

Zato kmetijska stanovska kultura od moderniziranja in amerikanizacije slovenskega kmeta ne bo trpele. Pač pa bodo od nje — kakor je podoba — trpele meščanske stranke in to je tudi v naši mali Sloveniji Slov. ljudska stranka.

Dr. I. Rosina.

Kdo dela draginjo?

Mestno prebivalstvo se šestokrat pritožuje nad kmeti, zlasti nad onimi iz okolice mest, da so kmetje največji navijalci cen in da samo kmetje delajo draginjo.

Ta očitek so že zdavnaj ovrgla uradna poročila o cenah živil na kmetih in v mestih.

Uradna poročila pravijo, da velja 1 kilogram najboljši govedine največ 10 dinarjev, meso v mestu pa stane najmanj 20 dinarjev kilogram, boljši kosi mesa tudi več. Kakor z mesom tako je tudi z drugimi pridelki, zlasti s sadjem.

Komaj pred tednom dni so pripeljali neki ljudje iz Vojvodine v Ljubljano dva vagona lepega sadja, večinoma hrušk. Hoteli so prodajati to sadje na ljubljanskem trgu po jako nizki ceni, baje po 2 in pol dinarja kilogram, dočim stane na ljubljanskem trgu kilogram hrušk skoro trikrat toliko! Ko so ljubljanski prekupeci s sadjem videli, kakšna konkurenca jim grozi, so se takoj obrnili na ljubljanski magistrat za pomoč — in glej, magistrat je vojvodinskim trgovcem prepovedal sadje iztovoriti in prodajati v Ljubljani! Ljubljaničani ne smejo jesti cenenejšega sadja!

Vojvodinski trgovci so se obrnili na deželno vlado, da tam uveljavijo svoje pravice. Kakšen odgovor so dobili tam, nam ni znano. Izgleda pa, da so dobili neugoden odgovor, sicer ne bi bili ponudili ljubljanskim prekupcem, naj oni pre-

zamejo vse blago po 2½ Din za kg. torej po izredno nizki ceni.

Ljubljanski prekupeci pa so to ponudbo odbili, češ, da je sadje predrago!! A če oni prodajajo hruške po 6 dinarjev kilo in še dražje, to menda ni drago!

Kaj se je končno zgodilo s tistim sadjem, ne vemo. Vemo pa, da tega škandala ni omenil noben ljubljanski dnevnik razen »Narodnega dnevnika«! V Ljubljani izhajata dva samostojno-demokratska dnevnika, »Jutro« in »Slov. Narod«, v Ljubljani izhajata »Slovenec«, in vsi trije se navadno kar cedè same ljubezni do ljubljanskega prebivalstva. Kedar pa gre za to, da se kakšen škandal primerno ožigosa, takrat vsi trije bratci složno molče, ker se vsi skupaj boje zamere nekaterih prekupcev, katere glasove bi morabili izgubili pri kakšnih volitvah!

Iz omenjenega slučaja pa naj ljubljansko prebivalstvo samo razvidi, kdo mu draži njegov živež, razvidi pa naj tudi umazano politično špekulantsko obrt v Ljubljani najbolj uplivnih strank. Meso mora biti drago, da se ena in druga stranka ne zameri mesarjem, kruh drag, da se ne zameri pekrom itd. Če se pa ta ali ona stranka zameri konzumentu, za to se nobena stranka ne briga, ker imajo vsi skupaj Ljubljaničane za tako duševno omejene, da bodo vse prenesli, da se le gre za »klerikalce« in liberalce«. Draginje bo pa kriv — kmet!

Nemci v Sloveniji.

Pred vojno si je avstrijska vlada zelo prizadevala, da v naših krajih širi nemštvo. Avstrijska vlada je vršila ta svoj posel silno previdno, toda vztrajno. Vlada je pospeševala zlasti ustanovitev nemških šol, nemški jezik je bil uradni jezik in še celo vrsto raznih ugodnosti bi lahko našteali, ki so jih uživali v naših krajih bivajoči Nemci.

Proti ponemčevalnim politiki raznih avstrijskih vlad so se Slovenci borili z vso odločnostjo. Kakor se večina sedanje generacije gotovo še dobro spominja, pa nismo nikdar zahtevali v svojem boju za ravnopravnost kakih predpravil, ampak samo to, kar nam je dajal zakon. Žalibog, da nam stari zakoni niso dajali skoro nobenih pravic kot narodni celoti, kot posamezniki pa smo uživali vse dobro te dobre državne uprave.

Danes je položaj drugačen. Svetovna vojna je zrušila Avstrijo in z Avstrijo vred so padle tudi vse predpravice, ki so jih nekdanje uživali Nemci na našem ozemlju. Ni pa uničila svetovna vojna onih Nemcev samih, ki živijo na slovenskem ozemlju. In pravih Nemcev je pri nas še mnogo, kar so dokazale predzadnje državnozbornske volitve. Nič ne de, če ti Nemci vidi do zadnjega niso tudi čiste nemške krvi. Gotovo jih je mnogo, ki so se iz Slovencev pretvorili v Nemce, ampak tudi med temi jih je pa mnogo, ki res slovenščine nič več ne znajo in se tudi čutijo kot Nemce. Tudi te moramo smatrati za Nemce. Vsaj je tudi med Slovenci

lepa vrsta ljudi, v katerih žilah polje nemška kri, pa jih vseeno priznavamo za Slovence, ker se tudi sami čutijo Slovence.

Na slovenskem ozemlju rojeni Nemci, ki so se odločili ostati v naši državi, so danes polnopravni državljani kraljevine SHS. Oni plačujejo davke, njihovi sinovi služijo v armadi in oni se pokore našim zakonom. Zato pa morajo biti deležni tudi vseh državljskih pravic, kakor to določa zakon in mednarodne pogodbe, in nikakor ni v redu, če se skuša naše Nemce zastopavljati v svrhu represalij za razne krivice, ki jih trpe naši rojaki v Avstriji. Če hočejo ravnati Avstrijci z našimi rojaki po cigansko, ali moramo biti tudi mi cigani? Represalije so morebiti potrebne v skrajnem slučaju, ne sme se pa tega nevarnega sredstva zlorabljati.

Priznamo, da se je Nemcem pri nas zgodila že marsikatera krivica, ki bi bila raje izostala. Nočemo obširno ponavljati, kar je bilo zagrešeno, toda te grehe je treba popraviti na dostojen način, da se ne osmešimo pred svetom, če zahtevamo svoje pravice kot — zatiralci drugih. Ako pa bi se pojavila kakšna zloraba naše tolerance na nemški strani, je državna oblast tudi še menda tako močna, da bo z lahkoto napravila red. Premaganega človeka še teptati, to ni lepo. Najmanj pa je to politično koristno. Če že imamo domače Nemce v deželi, jim moramo dati, kar jim gre in jim pustiti, kar je njihovega.

Res je tako!

Nazadovanje v SLS se kaže zadnja leta vedno bolj. Kdo se ne spominja let 1918 in 1919? Kako sta takrat »Slovenec« in »Domoljub« strupeno pisala proti možem, ki so si za domovino in narod pridobili nevenljivih zaslug na gospodarskem in prosvetnem polju! Vse njihovo dolgoletno delo, vse žrtve, vse to ni v očeh »Slovenca« in »Domoljuba« takrat nič veljalo in še danes ne velja.

Za blagor ljudstva tako vneti dr. Lampe je moral prenesti in slišati najhujše očitke in psovke. Pa ga ni bilo, ki bi ga bil tedaj branil! Vse je bilo takrat omamljeno po »Slovenčevih« pisavi. Nehote se vprašamo: Zakaj je »Slovenec«, glasilo »katoliškega ljudstva«, kakor se tako rad sam nazivlje, tako brezobzirno napadal dan za dnevom dr. Sušteršiča — moža blagega spomina? Saj vendar isti ni ničesar zagrešil proti veri in cerkvi! In vendar je »Slovenec« smatral za najnujnejšo potrebo, da je neumorno skozi leta preganjal njega in njegove tovariše! Saj se niti on niti njegovi prijatelji, bodisi duhovskega ali svetnega stanu, niso izneverili krščanskim načelom, temveč so jim zvesti ostali vkljub vsem napadom, sumničanju in krivičnemu preganjanju! Takrat je ta gospoda smatrala kot najvišji po-

klic svoj, vihrteti bič brezobzirno nad onimi, ki so si drznili misliti trezno in v javnosti povedati resnico. Resnice pa gotovi gospodje niso marali, pač pa so jo potvarjali ter bruhalo črno sovraštvo proti vsem onim, ki jim po vesti niso smeli in hoteli biti slepo orodje.

Sedaj pa isti »Slovenec« ne čuti prav nobene potrebe poročati o zadevi svojega takratnega glavnega urednika in vsegamogočnega voditelja, duhovnika dr. Cankarja.

Ali je morda »Slovenec« spoznal kakovost svoje takratne gonje in se sedaj sramuje »katoliškega ljudstva«, ali pa še ne uvidi dolžnosti, da popravi storjene krivice in da zadoščenjuje žrtvam svoje takratne strupene gonje? Zdi se, da je v onih letih ta voditelj pri »Slovencu« vse omamil in očaral.

Kakor se treznomisleči ljudje niso takrat dali zavesti od »Slovenca«, tako tudi sedaj ne bo imel ta obžalovanja vredni slučaj bivšega glavnega urednika na te ljudi nobenega vpliva. Pristna slovenska vernost in poštenost pa kljub brezbriznosti voditeljev SLS ni izginila in verni slovenski kmet dobro ve in se zaveda, da je zanj vera večja dobrot in neprimerno važnejša, kakor pa pripadnost k SLS.

Duhovnik.

Shodi in razne prireditve.

Središče. Občni zbor naše krajevne organizacije se je vršil dne 25. julija 1926. Izvoljen je sledeči odbor: Predsednik Lukočič Franc, podpredsednik Burjan Ernest, tajnik Ivo Šavora, blagajnik Lojze Horvat, kolporter Ivan Lovrec, odborniki: Gorše Ivan, Bauman Jakob, Fauman Franc, Dečko Franc. O političnem in gospodarskem položaju je poročal tov. dr. Rozina.

Sv. Vid niže Ptuja. Dne 8. t. m. je imela naša krajevna organizacija Slov. kmetijske stranke svojo redno sejo, na kateri se je sprejela važna resolucija v zadevi naše šole. Resolucijo smo odposlali tov. ministru Puclju, posl. A. Kelemini in Prepeluhu.

Škotja Loka. Občni zbor kraj. organizacije bo v nedeljo 22. t. m. ob pol 10. uri. Poroča tov. Mravlje.

V Virmašah se vrši občni zbor krajevne organizacije v nedeljo, dne 22. avgusta ob 2. uri popoldne pri Punčarju, Poroča tov. Mravlje.

V Godešiču bo dne 22. avgusta ob 5. uri popoldne občni zbor krajevne organizacije. Poroča tov. Mravlje.

Sela-Šumberk. V nedeljo 8. t. m. je tajnik Slov. kmet. stranke Bukovec govoril pri nas o pomenu kmetijske stranke. V prvič se je govorilo pri nas o kmetijski politiki. Poročilo smo sledili z zanimanjem in takoj sklenili, da ustanovimo krajevno organizacijo. Na koncu zborovanja, ki je bilo kljub deževnemu vremenu prav dobro obiskano, so domačini pojasnili bedno stanje prebivalstva, ker je toča uničila ves letošnji pridelek. Storili so se vsi koraki, da se prizadetim pomaga.

Dopisi.

Iz Polhovega gradca nam poročajo: Minilo je pravkar 2 leti, odkar je naše kraje popolnoma uničila velikanska povodenj. Komaj pa smo si za silo opomogli, nas je zopet zadela težka nesreča. Zadnja nevihta, ki je posebno hudo divjala nad okolico Hrastence — Log — Belca, nam je zopet uničila ves poljski pridelek. Posebno trpimo, ker Gradaščica še ni urejena. Prosimo nujne pomoči!

Z Gorenjskega. V sredo preteklega tedna se je vršil komisijski ogled planine Pečane, ki se ga je udeležilo lepo število posestnikov pod vodstvom predsednika planinskega odbora tov. Ažmana. Ogled se je vršil na strogo gospodarski podlagi in je bil rezultat prav ugoden. Ustanovila se je tudi nova sirsarska zadruga za radovljiški okraj in je bil za načelnika izvoljen Ivan Ogrin iz Boh. Bistrice, za podnačelnika pa tov. Ažman. — Blejsko okolico je zadelo več hudih nesreč. Gorelo je na Koroški Beli in pri Svetini na Bledu. Tudi voda nam je napravila mnogo škode.

Cirkovce na Dravskem polju. Dne 8. avgusta je priredilo naše ognjegasno društvo lepo veselico, ki jo je pa žalibog motil znan pristav SLS, ki je začel prepir in v prepiru ranil več oseb. Na take ljudi je SLS lahko ponosna. Nedostojno vedenje na javnih prireditvah naj si prihranijo naši nasprotniki za svoje prireditve!

Gorenja vas — Reteče. V »Domoljubu« št. 30 je bil dopis, ki se tiče večidel naše nove postaje. »Domoljub«, oziroma pisec tega članka trdi, da je nova postajica delo. Kat. izobraževalnega društva in da je zgoraj omenjeno društvo prvo izrazilo željo, da naj se začne graditi postaja. To pa ni res. Prve želje za postajo so se že rodile še pred svetovno vojno, kar pa takrat ni uspelo. Misel na to je med svetovno vojno zaspala. Lansko poletje se je pa zopet ugibalo, kako bi se dalo to na najlažji in najcenejši način iz-

peljati. Resno so se začeli za to delo, ki je vsekakor ogromno za dve tako mali vasi, kot sta Gorenja vas — Reteče, zanimati vsi kmetje zgoraj omenjenih vasi še le začetkom tega leta, ne pa tako kot piše »Domoljub«. V januarju je Katoliško izobraževalno društvo izrazilo željo, da bi društvo začelo delo za postajo... (Dobesedno po »Domoljubu« št. 30, str. 473.) Vsak, kdor je obljubil kak prispevek bodisi v denarju, bodisi v delu je obljubo izpolnil in zato čast vsem. Za navedeno društvo je krožila govorica, da bo priredilo kako prireditve v prid novi postaji, toda izkazalo se je vse neutemeljeno, ker v prid postaji ni bilo nikake igre in nikake prireditve. Tudi občina Sora se ni pokazala posebno velikodušno, kot naš sosed. Čuje se namreč, da ko je prejela zgoraj omenjena občina prošnjo od pripravljalnega odbora za gradnjo nove postaje, je sklicala sejo v posvet, ali se naj priskoči v pomoč ali ne, je bila prošnja kratkomalo odbita. Tudi lepa hvala vsem, ki so se toliko spodtikali nad imenom postajice, ko se je prisodilo tudi ime »Reteče«, ki ga po vsej pravici zasluži. Naj končam. Ko bo kaj novega, se še oglasim. — Opazovalec.

Iz Belokrajine. Zadnji viharji so povzročili v Beli Krajini ogromno škodo. Toča je potolkla zlasti okoli Adlešič, Preložnika, Plešivica, dalje okoli Preloke in Zilj. Vinogradi so polovico uničeni in vsled toče se širi še peronospora, tako, da je še zadnji up splaval. Nujno prosimo za odpis davkov.

Sv. Križ nad Mariborom. Kako razumejo predstavniki krščanske SLS temeljno zapoved svete vere o ljubezni do bližnjega in o pravičnosti, nam dokazuje delo eseslarjev pri nas, njihova politika in računi na doklade za ceste. Najbolj žalostno pri tem je dejstvo, da se v te stvari vtika nekdo, ki je najmanj poklican. Kar se tiče računov, ki jih dobivamo za cestne doklade,

smo izročili zadevo okrajnemu zastopu, da ukrene nadaljne korake. G. župniku pa kar najodločneje svetujemo, da se v občinske zadeve prav nič ne vmešava. Teže škodljive klerikalne politike ne moremo več prenašati. Sedaj vidite, kaj je pravzaprav politični kuluk (robofa), ki smo ga delali vsemogočni politični gospodi v Eseles s tem, da smo ji s kroglicami dali svoje zapujanje in s tem moč v roke, da delajo z nami, kakor prasica z mehomo. Ni zadosti, da plačujemo neznosne davke, nas izžemajo še po občinah za dajatve, ki so očitno krivične. Zadnji čas je, da odpremo oči in obrnemo hrbet tej družbi, kateri pomagajo celo taki duhovniki, ki so pozabili, da jim Bog ni izročil v skrb občinske blagajne, občinske ceste in narodno gospodarstvo, ampak naše duše. Bog naj živi tiste, ki so zvesti služabniki Ljubezni in Pravice! Tovariši kmetje! Spreglejmo, še je čas, četudi je skoro dvanajst ura. Prišel bo čas volitev, državnih in občinskih, ko nam bo prosto dano, po pameti odločiti. Nam to ne bo težko, če bo zmagal zdrav kmečki razum, ki vidi rešitev iz takih razmer le v kmečko-delavski slogi, kjer odločajo ljudje od pluga in motike, ki vzdržujejo celi svet. Za sedaj vemo, da v Slovenski kmetijski stranki, kateri je duša veliki Štefan Radić, ne trpijo takih svinjarij in da takih razmer na Hrvatskem ni! — Kmetje iz Bresternice in okolice.

Dobova. Dne 1. avgusta smo slavili Dobovčani zelo redko slavnost na deželi. Poslovili smo še od našega spoštovanega in priljubljenega 23 let službojočega ravnatelja g. Simona Gajšeka na način, ki ga tak mož zasluži. Bil je dober in sposoben učitelj, praktičen sadjar, čebelar in kmetijski strokovnjak. Šola mu je bila svetišče in dosegel je uspehe s katerimi se le redki učitelji lahko ponašajo. Storil je pa tudi zelo, zelo mnogo izven šole. S svo-

jim nasvetom in zgledom si je osvojil srca vseh Dobovčanov. V svoji skromnosti je po upokojitvi kar na tihem odšel v Maribor. Za 1. avgusta ga je povabila mladina in njegovi učenci, da se mu zahvalijo za njegov trud in ljubezen. Na predvečer mu je priredila združena požarna bramba občine Vel. Obrež, Mostec in Mihalovec bakljado in serenado na čelu z Ločko godbo. Na stanovanju mu je Dobovski pevski zbor, ki ga tvorijo po večini kmečki fantje, njegovi učenci, zapel v pozdrav »Oj Triglav« in »Slovenec«, Srb, Hrvat«. Do solz ginjen se je zahvalil g. ravnatelj za tako prisrčen sprejem in lep pozdrav. V nedeljo popoldne se je slavnost nadaljevala. Prvi ga je pozdravil in se poslovil sedanji g. ravnatelj Ljudevit Kokot, nato je sledila šolska mladina s krasno pesmijo, nakar je bil nastop vseh 23 letnikov (po eden od vsakega letnika) ter se zahvalil in poslovil v imenu vseh. Sledili so zopet otroci z deklaracijami in petjem. Žene in dekleta so se poslovile od njegove gospe, kot učiteljice ročnih del. V znak priznanja so poklonile občine Ve. Obrež, Gaberje, Sela, Mostec, Mihalovec, Loče in Rigonce in krajni šolski svet tri krasne diplome. Pri poklonitvi diplom se je zahvalil in poslovil od njega v zbranih besedah župan občine Vel. Obrež g. Mihael Kovačič in pri predaji diplome krajnega šolskega sveta predsednik g. Fran Pinterič. Njegovi stanovski tovariši so mu izrekli prisrčne častitke. Slavljence se je s solznimi očmi iskreno zahvalil. — Dobovčani bomo ohranili najlepše spomine na njega. Velik ugled in spoštovanje je užival pri nas, katerega si je pridobil s svojim delom na vseh poljih in ki je rodil toliko lepega in dobrega v celi naši okolici. Naj mu poteko še dnevi v Mariboru v zadovoljstvo in srečo.

Razne politične vesti.

Dr. Korošec in vlada. Pretekli teden so objavili slovenski in tudi drugi listi izjavo dr. Korošca o sposobnosti sedanje vlade. Dr. Korošceva kritika je bila silno ostra in prizanesel ni skoro nobenemu članu vlade, a najbolj je napadel predsednika vlade Uzunovića. Da opozicionalec napada vlado, je razumljivo. Razumljivo pa je tudi, zakaj napada vlado ravno dr. Korošec. Vzrok je to, da ga g. Uzunović noče povabiti, naj vstopi v vlado tudi on sam. Če bi dr. Korošec enkrat prejel pisemce z vabilom, naj tudi on vstopi v vlado, bi postal Uzunović čez noč najboljši minister in najsposobnejši državnik tega sveta.

Dr. Korošec in naša vnanja politika. V dr. Korošcevi kritiki sedanje vlade je posebno slabo odrezal minister za vnanje zadeve dr. Ninčič. Stvarno ima dr. Korošec mogoče prav ali pa tudi nima prav, ampak pribiti je treba vseeno, da še

ni dolgo tega, ko so dr. Korošceva glasila politiko dr. Ninčiča in njegovo politiko prav zelo hvalila.

»Slovenec« se zaletava v tov. ministra Puclja, zakaj ne napravi red na ljubljanski občini in ne vrže SDS gerentskega sveta. Celotilustrirani Slovenec je prinesel neko karikaturo v kateri predstavlja Puclja in SKS kako željno gleda v toplo gnezdo gerentstva. »Slovenec« je zgrešil naslov, vse to bi moralo leteti na dr. Korošca. Dr. Korošec je poslanec stolnega mesta Ljubljane, zato je njegova dolžnost brigati se za Ljubljano in ljubljansko občino. Ali »Slovenec« ne zaupa več svojem vodji, da se obrača na SKS in min. Puclja, da izvrši tisto delo katero je storiti dolžan dr. Korošec. Mi imamo dosti dela za naše kmetijske volilce, mestna gospoda pa naj se med seboj pogovori.

Radićevci povsod napredujejo. V nedeljo 8. t. m. so se vršile na Sušaku občinske volitve. Dobili so:

Davidovičevci 622 glasov, radičevci 620 glasov, delavska stranka 235 glasov, radikali 128 glasov, pribičevičevci 139 glasov, gospodarska lista 86 glasov. Dobili so Davidovičevci in radičevci po 5 odbornikov, delavci 2, vsi drugi nobenega. Radičevci glasovi so narastli za 300, največ pa so zgubili Davidovičevci. SDS kljub 100 po »Jutru« brilantnih shodov niso dobili nič. Ta stranka je mrtva. Klerikalci se pa sploh niso upali postaviti, dasi »Slovenec« vsak dan brenka, da bo Korošec vsak čas radičevce pohrustal.

Politično društvo za mariborsko oblast namerava ustanoviti g. dr. Kukovec, odvetnik v Mariboru. Kakor znano, je bil dr. Kukovec doslej član samostojne demokratske stranke. Danes pa je uvidel, kako pogubna je politika SDS za Slovenijo in zato pomeni njegov namen, da ustanovi svoje lastno politično društvo za Maribor, razcep in razkol samostojno-demokratske stranke na Štajerskem in odcepitev od ljubljanskega vodstva stranke. Posebno trdna in solidna ne more biti stranka, kateri njeni nekdanji najboljši pristaši in voditelji obračajo rrbet. Jako značilno je tudi, da »Jutro« dr. Kukovečevega poziva za pristop k njegovi politični organizaciji sploh ne omenja, očitno iz strahu, da ne bi še cela kopica drugih pristašev, ki so nad SDS tudi že

obupali, ljubljanskemu vodstvu SDS tako ušla, kakor mu je ušel dr. Kukovec.

Za možatost. Vodstvo SDS v Mariboru je te dni razposlalo na vse znane osebe poziv, s katerim jih vabi, naj pristopijo k samostojnim demokratom. V tem pozivu pravijo, »da bo SDS kmalu prišla zopet do vlade in potem ne bodo več posebno lepo gledali onih, ki bi pristopili k samostojnim demokratom šele takrat, ko bodo zopet na vladi.« (To je navadna grožnja, češ, kdor nas noče poznati sedaj, ko smo brez moči, temu bomo že pokazali, ko pridemo zopet na površje). Potem pravijo v pozivu, »da zahtevajo od svojih pristašev možatost in odločnost,« obenem pa pristavljajo, »da so pripravljeni držati imena svojih pristašev tudi v tajnosti, če bi komu to kazalo.« — Res, velikanska možatost in odločnost! Zanimivo je dalje, da je ta poziv, v katerem obehtajo, »da bodo že kmalu prišli do vlade,« datiran od 25. februarja t. l. Kakor vedno, so se samostojni demokrati tudi to pot izkazali za slabe preroke. Februar je že zdavnaj minil, na vladi pa še danes niso in tudi še dolgo ne bodo!

Dr. Korošček shod v Trebnjem. V nedeljo je govoril dr. Korošček v Trebnjem. Povedal ni nič novega, ampak je ponavljal to, kar beremo

vsak dan v »Slovencu« in v »Domoljubu«. Po svoji stari navadi je sebi in svojim lastil zasluge, ki si jih je pridobil za bivšo Kranjsko nekdanji deželni odbor pod dr. Šušteršičem, katerega je ravno dr. Korošček do njegove smrti preganjal, nas je pa nagnal z »izdajalci«, ker nočemo priznati njegove slovenske fronte pod njegovim vodstvom! Sebe in svojo stranko je imenoval »edinega legitimnega zastopnika Slovenije«, prav tako, kakor se smatra menda tudi Oton Habsburški za »edinega legitimnega avstrijskega cesarja«. Dalje je nas imenoval »hrvaške hlapce«, čeprav dobro ve, da ima SKS samo Radičev socialni in kmečki program, glede svoj eorganizacije pa je SKS popolnoma in izključno slovenska stranka, in v njenem vodstvu in načelstvu ni niti enega Hrvata! To so dejstva, ki so in morajo biti tudi dr. Korošču dobro znana, pa vendar stvari zavija, kakor mu pač kaže. Potvarjati resnico pa se za poštene ljudi ne spodobi.

Naš spor z Bolgarijo. Nedavno je prišlo na jugoslovensko - bolgarski meji do krvavega spopada med našimi četami in bolgarskimi komitaci. Zaradi tega dogodka je nameravala naša vlada zahtevati od Bolgarije zadoščenje. V spor pa je posegla Anglija, baje na posredovanje Italije in zato je naša vlada bi-

la prisiljena svoj nameravani oster nastop napram Bolgariji ublažiti. Verjetno je, da se bo spor rešil pred Društvom narodov.

Dr. Korošček se pogaja za vstop v vlado. Zagrebške »Novosti« poročajo iz Beograda, da se je pretekli teden mudil dr. Korošček v Beogradu, kjer je tipal pri raznih radikalskih prvakah, kako bi kaj bilo z njegovim vstopom v vlado. Dobiti pa je moral slab odgovor, in tako se dajo tudi tolmačiti njegovi napadi na sedanjo vlado. Če bi bil videl, da je njegov vstop v vlado le količkaj mogoč, bi bil gotovo imenoval ministrskega predsednika Uzunoviča največjega državnika, ministra zunanjih zadev dr. Ninčiča pa najspodobnejšega diplomata. Ker pa z njegovim vstopom v vlado ni nič, jih napada.

Vojaška kontrola nad Avstrijo ostane. Pri sklepu mirovni pogodbe so se naložile Avstriji gotove obveznosti, katerih izvršitev pa še danes ni popolnoma izpeljana. Sedaj je veleposlaniška konferenca v Parizu odločila, da se nad Avstrijo vojaška kontrola toliko časa ne ukine, dokler ne bodo razpuščene vse tajne organizacije, uničeni stroji za izdelovanje orožja in ves vojni material predan državam Male antante. Tudi se mora spraviti vsa avstrijska vojaška zakonodaja v sklad z določbami mirovni pogodbe.

Novice in zabava.

Kmetski praznik na Krškem polju. Opozarjamo vse naše prijatelje na veličastno prireditev na Krškem polju, kjer se je nekoč odigrala žalostna usoda kmečke vojske. Nemški graščaki so jo pobili in uničili poskuse osamosvojitve. Par stoletij potem so prešle graščine v druge roke. Mokriški grad še stoji, polja in vse drugo pa je že kmečka last in prav tako slavna turnska graščina pri Leskoveu je danes v kmečkih rokah. Na veseličnem prostoru se bodo dobile zelo posrečene slike lanskega praznika, predvsem skupine, noše in lovei. Segajte pridno po tem lepem spominu!

Razstava vin na kmetskem prazniku. Kmetijske podružnice bodo priredile na veseličnem prostoru razstavo najfinejših vin, združeno z vinskim sejmom. Prireditve vodi priznani strokovnjak viš. klet. nadz. gosp. Gombač.

Gorenjci v narodnih nošah na Krškem polju. Iz Radovljiskega okraja prispe na Krško polje večja skupina narodnih noš, ki bodo sodelovali v povorki kot kmetska ohcet z gorenjskega. Skupino bo vodil tov. Ažman.

Sv. maše v Krškem bodo v nedeljo, dne 15. avgusta vsako uro, tako da bo sv. opravilo lahko vsakdo opravil.

* * *

Odlikovan je bil z redom sv. Save 5. stopnje naš vrli tovariš Albin Roman. Čestitamo.

Dan nesreč v Sloveniji. V nedeljo je bil za vso Slovenijo usodopoln dan. Silovito deževje je napravilo na Kranjskem, zlasti pa še na Štajerskem ogromno škodo. Kar so zadnji nalivi še pustili na polju, to je uničila nedeljska nevihta. Neverjetno težko pa je bil prizadet železniški promet. Tako je zavozil dunajski brzovlak pri Lazah v kup zemlje, ki se je udrl s hriba na progo. Lokomotiva se je prevrnila v vodo, nekaj vagonov pa je skočilo s tira. K sreči ni nesreča zahtevala človeških življenj, zlomil pa si je nogo kurjač Ramftelj, ko je skočil z lokomotive. Tudi na progi med Zagorjem in Hrastnikom je voda nanesla s hribov toliko kamenja in zemlje, da je bil promet mogoč le po enem tiru. V bližini postaje Store je voda preplavila progo, da so morali promet ustaviti. Tudi na Pragerskem je naliv promet zelo ovrval. Prekmurska železnica je bila popolnoma preplavljena in ker je jako slabo narejena, je nevarnost, da se bo pri prihodnji nesreči proga porušila popolnoma. Savinjska železnica je tudi morala promet ustaviti. Najhujše je divjala povodenj okoli Celja, kjer so tudi tri osebe utonile. Savinja je odnesla mnogo lesa in živine in je podrla tudi več hiš. Ponekod je segala voda do hišnih oken. V mariborski okolici so posebno težko prizadeti vinogradniki, ker jim je voda odplavila skoro vso zemljo z višin v dolino. Kranj-

ska stran ni toliko trpela, toda še vedno dovolj. Tudi požarov je bilo nekaj, ki so uničili še to, kar je pustila poplava.

Vsem gg. sotrudnikom in dopisnikom. V najnovejšem času smo prejeli celo vrsto dopisov in poročil, ki jih pri najboljši volji ne moremo objaviti, sicer pridemo v nasprotje z novim tiskovnim zakonom. Da se bodo vedeli gg. dopisniki in sotrudniki ravnati, zlasti oni z dežele, ponavljamo, da je novi tiskovni zakon silno strog in določa zlasti za osebne napade ali za napade na državne oblasti in organe silno visoke zaporne in denarne kazni. Dovoljena je sicer kritika javne uprave in kritika delovanja javnih organov tudi po novem tiskovnem zakonu, toda že pred objavo ene ali druge take kritike moramo imeti v svojih rokah nepobitne dokaze za resničnost vsake trditve, in to tako močne dokaze, da drže tudi pred sodiščem. Dostavek »govori se«, ali pa »pravijo« itd. ne drži! Treba je povedati in točno ugotoviti, kdo je rekel, kaj je rekel, kaj je naredil, kje je kaj zagrešil in vse to podkrepiti z verodostojnimi pričami, ki so pripravljene v vsakem slučaju potrditi svoje besede tudi s prisego! Ni dovolj reči, da se dogajajo n. pr. pri kakšnem uradu nepravilnosti, ampak je treba navesti natanko, kakšna nepravilnost se je zgodila, kdaj, kako in komu in za vse to je treba navesti priče, pa ne take iz gostiln, ki blebetajo

Tedenski koledar.

15. avgusta, nedelja: Vel. Šmar.
16. avgusta, ponedeljek: Rok.
17. avgusta, torek: Bertram.
18. avgusta, sredo: Helena.
19. avgusta, četrtek: Ludovik.
20. avgusta, petek: Štefan K.
21. avgusta, sobota: Ivana.

Sejmi:

15. avgusta: Fara pri Kočevju, Marija v Jarenini.
16. avgusta: Sv. Rok pri Mokronogu, Lož, Vače, Šmarje, Planina, Trebnje, Škofja Loka, Cerklje, Žetale, Mati Božja v Pušcavi.
17. avgusta: Metlika, Svirca, Kapele, Šmarje pri Jelšah.
19. avgusta: Peklo pri Polčanah.
20. avgusta: Zatična.

VREDNOST DENARJA.

Za 1 dolar	56.25 Din
Za 100 lir	190.8 Din
Za 1 avstr. šiling	8.— Din
Za 100 čeških kron	167.— Din
Za 100 fr. frankov	170.— Din
Za 100 švic. frankov	1096.— Din
Za 1 zlato marko	13.49 Din

nekaj tja v en dan, ampak take, ki so pripravljene tudi priseči. Toliko v vednost in ravnanje. Mi radi verjamemo, da je marsikaj res, kar se le govori, toda objaviti ne moremo ničesar, za kar nimamo že pred objavo verodostojnih in sodnijsko trdnih dokazov, sicer je škoda za papir.

Nesreča v falski elektrarni. V soboto zvečer se je ponesrečil pri falski elektrarni elektromonter g. Avguštin, ki je padel v 14 m globoko jamo in je kmalu za tem umrl.

Za živinorejsko zadrugo v Št. Jerneju se je kupil iz državnih sredstev po nalogu ministra Puelja lep plemenski bik.

Beda v po toči prizadetih krajih. Prejšnji teden sem si ogledal kraje v občinah Zagradec, Sela-Šimberk, Žužemberk, Dvor, Ajdovec in Šmihel-Stopiče. Polja in sadni vrtovi so popolnoma uničeni. Ljudstvo v teh občinah je siromašno in je komaj čakalo na nov pridelek, da odžene vsaj lakoto iz hiš. Pa vsa njihova nada, lepa polja in vinogradi je bilo v par urah uničeno, ljudstvo pa obsojeno, če ne bo zadostne pomoči, na letoletno stradanje. Pomoč je nujna, kdor hitro da, dvakrat da.

Poveljnik italijanske mornarice na Bledu. V soboto je prispel na Bled poveljnik italijanske mornarice, ki ostane nekoliko dni tamkaj kot gost italijanskega poslanika generala Bodrera, potem pa obišče Ljubljano in nekatera dalmatinska mesta.

Prometni minister na inspekcijskem potovanju. Minister prometa dr. Vaso Jovanović odpotuje v bližnjih dneh v spremstvu državnega podtajnika A. Košutića na inspekcijsko potovanje po hrvaškem in dalmatinskem Primorju. Pregledovala bosta vsa pristanišča. Inspekcija bo trajala 15 dni.

Kmečke žene in dekleta! Ali ste že naročile »Kuharske bukvice za kmečke žene in dekleta«? Veljajo samo 5 Din. Naročajo se pri Kmet. tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Okrožni agrarni urad v Mariboru, Koroška cesta 19 naznanja, da se odsedaj vrše uradne ure za stranke izključno le vsako soboto od 8. do 11. ure dopoldne. Okrajna in občinska oblastva se naprošajo, da prednje v interesu strank na primeren način razglasijo.

Na drž. kmetijski šoli v Št. Jurju pri Celju se začne 11-mesečni tečaj prihodnjega šolskega leta s početkom novembra, ako ne bo ministarstvo glede na pravilnik določilo začetka s 1. oktobrom. Namen zavoda je, vzgojiti in strokovno izobraziti le kmetijske sinove, za katere se predvideva, da postanejo samostojni gospodarji, zato sme uprava po odredbi ministarstva sprejeti za državne in za privatne gojence (na prosta in plačujoča mesta) le sinove lastnikov zemljišč. Tudi morajo oni absolventi, ki vstopijo po študiju v službe, vrniti državi celotno oskrbovalnino, da ima od zavoda v resnici dobiček le kmetijstvo. Mesečna oskrbnina znaša 400 Din; na ponovne prošnje ministarstvo ni znižalo prispevka, češ, da ravno plačujoči odhajajo v prvi vrsti v službe. Vendar je upanje, da se bo to doseglo, ker je bilo pri nas po večini ravno nasprotno. — Oprostilo pa je ministarstvo v tekočem letu razmeroma veliko število sinov tudi srednjih posestnikov celotnega plačevanja, ker polovičnih štipendij ni.

Nabave konj za vojsko. Da omogoči razvoj in napredek našega konjarstva, je minister vojne odredil,

da se vrše odslej nabave konj za vojsko s svobodnim nakupom med narodom. Vojaške oblasti bodo nakupovale konje v določenih okrajih in v mestih divizijskih in armijskih štabov.

Obrtne razstave v Sloveniji. Ministrstvo trgovine in industrije je dovolilo kredit 25.000 Din kot pomoč za obrtne šole v Sloveniji, ki prirejajo rastave svojih učencev.

Polhovgradec. Danes 7. avgusta je tukaj na Pristavi umrl Pavel Božnar, posestnik, lesni trgovec, obč. odbornik, član kmetske podružnice itd. Ravno pred dvema leti mu je voda uničila mlin, žago in elektrarno. Ravno ob 2 letnici leži mož na mrtvaškem odru. Bil je velik dobrotnik, skrben oče in obče spoštovan. Bil je zelo podjeten. Pokoj njegovi duši.

Truplo dr. Milka Lubca najdeno. Pred nekaj dnevi je našel pastir Razinger iz Podkorena na južni strani Prisojnika truplo koncem maja izginulega vladnega svetnika dr. Milka Lubca iz Ljubljane. Truplo je ležalo pod žlebom ob Slovenski poti, že na italijanski strani. Pri ponesrečenju so našli nedotaknjene vse predmete, kakor zlato uro, listnico z denarjem in druge listine. Izgleda, da je dr. Lubca med pleznjem zadel plaz in ga potegnil v prepad. Truplo je že močno razkrojeno in se je glava že odločila od telesa.

Pogreb dr. Lubca. Preteklo nedeljo se je vršil pogreb vladnega svetnika dr. Lubca, ki se je pred dvema mesecema ponesrečil v planinah pri Kranjski gori. Možje, ki so ponesrečenca prinesli v Kranjsko goro, so pripovedovali, da je dr. Lubca raz 150 metrov globoko skalo padel. Pod to skalo so našli njegov fotografski aparat in klub. Lobanja je nad desnim očesom prebita. Pogreb je bil zelo lep.

Osemdesetletni turist na našem Triglavu! Očka naših gora, sivi Triglav, je te dni obiskal prav tako častitljivi očka: osemdesetletnik g. Karol Stüdl iz Prage. G. Stüdl je star znanec naših turistov in lovcev. On je stalen gost naših planin in posebno znan in priljubljen med ljudstvom v Mojstrani. Kljub svoji visoki starosti, saj je danes že v 81. letu, vsako leto poseti Triglav, kamor je dospel tudi včeraj v spremstvu vodnika Janeza Hlebanje (Luksov Janez) iz Mojstrane. G. Stüdlu želimo, da bi še mnogo let užival lepoto naših planin!

Bačka in Baranja brez pitne vode. V Bački in Baranji je nastalo veliko pomanjkanje pitne vode. Vsled poplave si je voda v vodnjakih poiskala druga pota in ne izvira več v zgrajenih vodnjakih. Uvedla se je akcija, da se dobavi voda za ljudi in živino.

Smrt pod vlakom. V Beogradu se je v soboto ponoči vrgel pod vlak trgovski pomočnik Božidar Stanković, ker mu mati ni hotela dati denarja za ustanovitev lastne trgovine. Stanković je ostal na mestu mrtev.

Generali v Ljubljani. V Ljubljano je prispel armijski general Boža Terzić, komandant 5. armijske oblasti v Nišu. Z njim so dospeli dalje divizijski generali Dragoljub

Lazarević, Dobroslav Milenković, Peter Lazarević in Bogoljub Ilic. V Ljubljani ostanejo več dni v službenih poslih.

Pomoč poplavljenecem z doplačilom na vstopnice zabavišč. Minister notranjih del je na prošnjo »Rdečega križa« odredil, da se pobira na vstopnice v gledališča, kinematografe in druga zabavišča po dva dinarja v korist poplavljenecem. Te vsote morajo izročiti lastniki finančnim organom skupno s finančno takso. Ta naredba je stopila v veljavo s 1. avgustom in že so se ji uprli zagrebški lastniki kinematografov, češ, da je nezakonita in da vsled tega omenjenih pribitkov ne bodo pobirali.

Državna tiskarna. Te dni je začela obratovati v Beogradu nova električna centrala, ki služi samo Državni tiskarni. Tiskarna se izpopolni še z dvema oddelkoma, za katera so stroji že pripravljene. S temi novimi napravami se dvigne Državna tiskarna na moderno višino.

Mesto brez policajev. Na angleškem otoku Wightu je majhno mesto sv. Helena s 500 prebivalci. Ti ljudje so take dobričine in tako složno žive, da so že pred 30 leti opustili policijo in orožništvo. Še pred pol stoletja, kakor trdijo očanci v zapečkih, pa ni bilo tako rajsko. Ta otok je bil takrat središče morskih roparjev. Seve, da se ob tej priliki mlajšemu rodu kar lasje jezijo.

Bogat berač. Te dni je bil aretiran v Zagrebu Marko Derov iz Dragasvaca, ki preživlja sebe in svojo ženo z beračenjem. Močni in zdravi mož je 10 krat predkaznovan. Ko ga je hotel odvesti stražnik na policijo, se je vrgel na tla in pričel obupno kričati. Pri telesni preiskavi so našli v njegovih žepih 1000 dinarjev gotovine.

Spomenik vstašem v Nevesinju. V Nevesinju odkrijejo spomenik tamkajšnjim vstašem, ki bo obenem spomenik kralju Petru Osvoboditelju. Spomenik je proračunan na 250 tisoč Din. Odkritje se vrši prihodnje leto.

Enoten kruh bodo radi težkega finančnega položaja uvedli razen v Italiji tudi v Belgiji. V Franciji se že bavijo s tem načrtom. Fina pšenična moka se ne bo smela uporabljati niti v slaščičarnah.

Potopljeno ladjo hočejo dvigniti. V Brestu so se pričela dela za dviganje neke potopljene egiptovske ladje, na kateri se nahaja 156 milijonov zlatih frankov.

Naglo naraščanje Japoncev. Japonska šeteje po zadnjem ljudskem štetju 59,736.794 duš, pri čemer kolonije niso vštete. Tekom petih let se je zvišalo število japonskega prebivalstva za nekako 3,700.000 duš. Oseka je danes šesto največje mesto na svetu — šteje 2,113.809 prebivalcev. Tokio ima istotako 2 milijona prebivalcev, Nagoja 760.000, Kioto 680.000 in Gobé 650.000. Japonske družinske razmere so posebno na deželi naravne in zdrave.

Čudno naključje. Mati slavne romanopisice Scotta, je bila živa pokopana. Grobokop se je polakomnil zlatih prstanov pa je odprl rakev in hoteč odvzeti prstan, je vzel nož in odrezal prst. Navidez mrtva

žena se je prebudila in zavpila. Grobar je zbežal od strahu, pač pa so prihiteli ljudje, ki so ji pomagali. Ko je ozdravela, je živela še dolgo let in imela tudi otroka, slavnega pisatelja Walterja Scotta.

Madžarska izročila politične zločince. Med našo državo in Madžarsko se je izvršila izmenjava političnih zločincev. Mi smo jih prejeli 16.

Najvišje življensko zavarovanje. Ravnatelj nizozemskih aeroplanskih tvornic Fokker se je zavaroval na 2 milijona dolarjev. To je doslej najvišje življensko zavarovanje na svetu.

Vročina v Ameriki. V ameriških državah Kansas, Texas in Oklahama je nastopila zadnji čas huda vročina, ki presega ponekod tudi 100 stopinj Fahrenheita.

Strela udarila v letalo. Prejšnji teden je strmoglavil pri Jeristu v morje avijon, ki ga je ošinila strela. Štiri osebe so mrtve, tri ranjene.

5 let za dva metra blaga. Bečke-reško sodišče je obsodilo ženo delavca Marijo Špan, ker je ukradla v neki trgovini 2 metra blaga, na 6 mesecev ječe. Apelacijsko sodišče je zvišalo kazen na 5 let. Te dni je novosadski najvišji sodni dvor to kazen potrdil. Sodba se utemeljuje s tem, da je Marija Špan radi tatvine že večkrat predkaznovana ter se ne more sklicevati na nobene olajševalne okoliščine.

Katastrofalna poplava na Kitajskem. V jugozapadnem delu kitajske province Hupeh je porušila reka Jangse nasipe ter poplavela 2000 kvadratnih milj. Pri tem je utonilo nad 3000 oseb. Mesto Hankov so rešili na ta način, da so porušili za mestom nasip, nakar je poplavela voda vso okolico, koliko ljudi je pri tem utonilo, še ni znano.

Nesreča na morju. Iz Rio de Janeiro poročajo: V zalivu Arargo je trčil lokalni potniški parnik »Bitar« z neko drugo ladjo ter se potopil. 21 potnikov in 5 mornarjev je utonilo.

Goljufija s starimi 20 dinarskimi bankovci. V Somboru so prijeli več goljufov, ki so izdajali stare 20 dinarske bankovce za 100 dinarske, katerim so zelo podobni (modrim). Ker so ti 20 dinarski bankovci pri nas malo poznani, bi se goljufija še lažje posrečila. Zato pozor pri prejemanju denarja!

Čudna sekta. V Ameriki je 36 radiooddajnih postaj, katere so last raznih verskih družb, to so baptisti, katoliki, metodiki, mormoni in presbiterijanci. Sedaj je še ena prosila za dovoljenje oddaje, t. j. družba, katera ima zemljo za ploščato, ne pa za okroglo!

Redek dogodek v Dubrovniku. Dne 4. t. m. so v Dubrovniku obesili Antona Perkovića, ki je ubil svojega rednika in rednico, da bi postal lastnik njunega premoženja. To je bil v zadnjih 50 letih prvi slučaj smrtne obsodbe v Dubrovniku, zato ni pretresel le prebivalstva, marveč tudi sodelujoče sodne činitelje.

Najvišja hiša na svetu. V ameriškem mestu Detroitu bo v kratkem dovršena ogromna zgradba, ki bo imela preko 80 nadstropij. Zgradba, ki bo največja na svetu, se bo imenovala »Stolp knjig«.

Vulkan Battos na otoku Bali zopet bljuje. Zasul je več vasi. Prebivalstvo se je pravočasno rešilo.

Velik požar v Skoplju. Te dni je izbruhnil v Skoplju požar, ki se je razširil v pičli uri na devet trgovin. Večji del blaga so rešili. Poslopja so bila last Bite Kohena in Acif Rannoviča ter so bila zavarovana za 50.000 dinarjev.

»Mlad« zakonski par. V moravski občini Polička sta se poročila dne 90-letni užitkar Lykora in 77-letna kajzarica Kovarikova. Na veselju svatbi, ki se je udeležila skoraj vsa vas, sta plesala ženin in nevesta do belega dne.

Zaljubljen v lastno hčer in — se ustrelil. V osješki okolici je živel Vaso Lukač. Žena je ostala v Liki, prišla pa sta z njim šestnajstletna hčerka in desetletni sin. Mož se je zaljubljen v lastno hčerko, ki ga je pa odklanjala in se nedavno vrnila k materi v Liko. To je čudnega početja tako potrlo, da se je ustrelil.

Angleška eskadra v Kotorju. Te dni je dospela v Kotor angleška eskadra. Naše državne oblasti kakor tudi prebivalstvo so priredile Angležem svečan sprejem.

Zaloigra starih zakoncev. 65letni elektrotehnik Jan Csipala v Budimpešti je te dni ustrelil z revolverjem svojo 24-letno ženo, s katero se je lani kot vdovec vdrugeč oženil. Nato si je sam pognal kroglo v trebuh in je izdihnil med prevozom v bolnico. Žena je bila takoj mrtva. Vzrok te zaloigre je Csipalova ljubosumnost na ženo in pa običajna budimpeštanska nevolja — brezposelnost.

Koliko pojé pariška gospoda. Dognalo se je, da so prebivalci mesta Pariza pojedli v enem tednu 1.677.781 kg govedine, 419.800 svinjine, 280.221 kg zmrznjenega in konzerviranega mesa, 456.711 kg perutnine, 295.385 kg zajcev, 351.964 kg surovega masla, 524.977 kg jajc in 393.348 kg sira. Vina so pa popili 115.315 hl. Statistika pa ne pove koliko krompirja, zelja, fižola in boba so pojedli, ker pri teh ne bi našli tako visokih števil. So taka jedila določena samo za nas kmete.

Za podpore brezposelnim je odredilo ministristvo za socialno politiko za letošnje budžetno leto kredit 150.000 Din. Podpore se bodo delile na prošnje posameznikov in sicer kot nujna trenutna pomoč v maksimalnih zneskih po 100 do 200 Din.

Pridobivanje zlata v Sibiriji. Tekom l. 1925. je pridobila sovjetska Rusija 3642 kg zlata. Na nahajališču ob reki Leni je delalo 7000, v takozvanem sibirskem zlatem kraju 1000, a na reki Jemiseju 870 delavcev.

Lov na mlade volkove. V Mokrem pri Širokem bregu je priredilo prebivalstvo velik lov z gojnjaci na mlade volkove. Volčji zarod je namreč tam letos tako številen, da letajo mladi volkovi pri belem dnevu brez strahu po polju ter letajo in lajajo za ljudmi prijazno kot mladi psi. Da prepreči, da bi ga ogrožali pozimi kot lansko leto, tolpe volkov, je sklenilo prebivalstvo zarod uničiti.

Radl štirih dinarjev utonil. Te dni je zahtevalo morje pri Sušaku svojo prvo žrtev. 23letni učitelj Ivan Radman iz Ivaničgrada se je šel z nekim dečkom kopat. Ker mu je bilo žal, da bi bil plačal v kopalnišču štiri dinarje, se je podal na Brajdico. Tam se je slekel, skočil v morje ter izginil v valovih, ki so ga vrgli tri ure pozneje mrtvega na obalo.

Nov petrolejski vrelec v Palestini. Iz Jeruzalema se doznava, da je nedaleč Jaffe poleg velike plantaje najden petrolejski vrelec, globok 100 m. Strokovnjaki so ugotovili, da se nahajajo v globini velike količine nafte.

D' Annunzio zopet nori. Prvič je norel, ko je zasedel Reko in od tam kot kralj, ki ima najmanj pol sveta pod komando, izzival cel svet, posebno pa Jugoslavijo. Končno so ga le odpravili z Reke in sedaj je v svoji vili, kjer po svoji mili volji uganja razne komedije. Pravi, da se bo posvetil premišljevanju, v sobi, ki je pokrita s samimi slikami menihov. Pripoveduje, da ga hodi jo obiskovati razni slavni možje iz onega sveta in slavni klavirski umetnik Liszt se je baje pripeljal k njemu z nebes, da mu zaigra junaško pesem. Take in druge dogodbiče pripoveduje tistim, ki mu verjamejo. Ima pa še nekaj dobrega na sebi, namreč to, da vsako soboto pogosti 12 beračev in z njimi skupaj je.

Novinarske brzojavke. Minister pošte in telegrafa je odredil, da se v prometu z Italijo lahko oddajajo novinarske brzojavke po znižani pristojbini ob vsakem času podnevi in ponoči. Ta naredba je stopila takoj v veljavo.

Za železničarje. Prometno ministristvo bo otvorilo pri vseh železniških direkcijah posebne kurze za železničarje. V ta namen so določili kredit 3 milijone Din.

Velika avijatična nesreča. Potniški aeroplan, ki oskrbuje zvezo med Parizom—Prago—Bukarešto, se je nedavno ponesrečil na bavarsko-češki meji. Pod razbitim aeroplanom so našli trupla štirih potnikov in pilota. Eden izmed potnikov je še živel, a je na transportu v bolnico podlegel težkim poškodbam.

Velika škoda na Moravskem. Škoda, ki je nastala po zadnjih povodnjah na Moravskem, se ceni na skoro eno milijardo češkoslovaških kron. Poplavljenih je bilo več kot 100.000 ha gozda in 20.000 ha polja.

Evharistični kongres v Chicagu. Otvoritveni seji evharističnega kongresa je prisostvovalo 12 kardinalov, 400 škofov, 3000 duhovnikov in 10.000 redovnic. Darovanih je bilo 6000 maš v 367 cerkvah. Svečanostim je prisostvoval tudi papeški nuncij kardinal Bonzano. Dopoldne so se vršila zborovanja. Govorilo in razpravljalo se je v 22 jezikih.

Uvoz sladkorja. Leta 1925 je uvozila naša država, čeprav pravijo, da naša sladkorna produkcija krije vso domačo potrebo, 4.243.144 kg sladkorja iz Češkoslovaške. Ta sladkor je vreden 27.707.303 dinarjev. Iz Amerike je bilo uvoženega 1 milijon 202.480 kg sladkorja.

Katastrofalen vročinski val v Ameriki. Iz Čikage poročajo, da je zahtevala silna vročina tam že 25 smrtnih žrtev.

Nevihite v Angliji. Preko Anglije gre vročinski val. Na več krajih so nastale v nedeljo silne nevihte. V nekaterih vaseh je poškodovanih več gospodarskih poslopij.

Vlom v baziliko sv. Petra v Rimu. Nedavno so izvršili neznaní tatovi vlom v baziliko sv. Petra. V bližini zakladnice, kjer so shranjeni največji zakladi sveta, se nahajajo pisarne vaticanske uprave. Sodi se, da so tatovi ostali zvečer v cerkvi in da so tekom noči oplenili blagajne. Odnegli so 30.000 lir. O tatovih ni sledu.

Valovanje francoske in italijanske valute. Italijanski finančni krogi z velikim zanimanjem zasledujejo položaj italijanske lire na domačih in tujih tržiščih. Položaj ni posebno ugoden in povzroča resne skrbi. Sedaj se govori, da je pritisk na liro in francoski in belgijski frank od strani držav s polnovredno valuto samo umeten ter da ima namen prisiliti Italijo, Francijo in Belgijo, da uvedejo zlato valuto. Kako se bodo Italijani ognili temu pritisku, da bi uvedli zlato valuto, sedaj še ni odločeno.

Sukno brez gub. Neki študent v Angliji je izumil tako blago za obleke, ki se nič ne zmečka. Za njegov izum, ki je pa še tajen, se angleške suknarne kar trgajo. Zdaj bo mogoče spraviti že narejene obleke v zaboje, ne da bi se zmečkale.

Zaroka bolgarskega carja Borisa. »Westminster Gazette« poroča, da se je bolgarski car Boris zaročil z italijansko princezino Giovanno. Zaroka se je izvršila v Luganu. — Italijanska politika si hoče utrditi svoj položaj na Balkanu tudi potom dinastičnih zvez.

Znižanje izvoznih tarif. V železn. ministristvu je pričelo delo na izdelavi posloječih železniških tarif. Postavke za notranji promet se bodo najbrže nekaj zvišale, dočim se bodo izvozne postavke močno znižale, da bi se izvoz čim bolj povečal.

Trgovinska pogodba z Madžarsko podpisana. 24. julija je v zunanjem ministristvu podpisal v imenu naše vlade zunanji minister dr. Momčilo Ninčič, v imenu madžarske vlade pa madžarski poslanik Andrej de Hori trgovinsko konvencijo o obmejnem prometu, veterinarsko konvencijo o pobijanju tihotapstva ter pet prometnih konvencij.

Muslimani in občinske volitve na jugu. — Vodstvo jugoslovanske muslimanske organizacije namerava izdati proglas, v katerem bo pozvalo muslimane v Srbiji, Makedoniji in Črni gori, naj glasujejo pri občinskih volitvah za kandidate Davidovičeve demokratske stranke in zemljoradniške.

»BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«. Ljubljana, Poljanski nasip 10/8, pošlje vsakemu naročniku »Kmetškega lista« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

A. — Š. —

Janez Vražar.

I.

Janez Vražar je moral biti že star, kajti vedno je bil sključen in na hrbtu mu je sedela precej velika grba.

Pa saj ste ga morda poznali, bil je srednje velik možiček, suh pa tako, da ga je bila sama kost in koža. Glavo je pokrival z velikim črnim klobukom, obut pa je bil ponavadi v coklje, katere si je vedno sam delal; le ob nedeljah, ko je šel v cerkev, si je nataknil velike škornje in ni pozabil nažgati velike pipe, ki mu je segala daleč čez kolena.

Ob taki priliki bi ga pač rad kak porednež poprašal, ali ima možiček pipo, ali pipa možička. Pravim rad — kajti v resnici pa se ga nihče ni upal, že zaradi njegove čudne zunanosti ne, posebno pa zaradi njegove skrivnostnega življenja. On se je izogibal ljudi, še bolj pa so se izogibali ljudje njega, posebno pa, ker so verovali, da ima Janez neko višjo moč in ne samo človeško. Krožile so o njem vsakojake govornice o njegovih čudovitih delih.

Zadnjič pa je zazvonilo pri fari in ljudje so dejali, da je umrl Janez Vražar. Radovednost je tudi mene gnala, da sem šel pogledat mrtvega Vražarja v njegovo polpodrto bajto ob kraju gozda, kajti živemu se otročaji nismo upali nikdar približati. S strahom sem stopal ob materi in gotovo bi jo bil popihal domov, če bi me ne držala mati za roko. Sosede in druge vasiške ženice so ravno truplo pokojnikovo lepo umile in ga položile na mrtvaški oder, ko sva stopila z materjo v nizko sobo.

Soseda Neža pa je prižgala svetilko, jo postavilo poleg mrliča ter dejala: »Bog ve, koliko je bil Janez star? Pa kako hitro ga je vzelo; škoda ga je bilo. Urša, vidva sta si pa še malo v sorodu, ali ne?«

»Stric je bil od moje matere. Še dobro se spominjam, da so mi dejali mati na smrtni postelji, naj grem le k stricu, če bom kedaj v zadregi, hud je videti, sicer je pa dober. Kmeta ima vedno rad, za gospodo pa nič kaj ne mara, ker bi bil že sam lahko gospod, pa ni hotel. Imel je, kakor so pravili »že nekaj »žegnove«, potem mu je pa neka Uršika zmešala glavo, mi smo se pa zastonj veselili nove maše.

*

»Jera poglej no skozi okno! Ali ne gre tvoj mož semkaj? Le poglej ga, kako se giblje, gotovo je pogledal pregloboko v kozarec!«

»Oh Urša, ti ne veš, koliko jaz trpim, odkar je izgubil naš to nesrečno pravdo. On je ves obupan, sedi v postilni, pride domov, se krega in še natepel bi me, če bi mu ne ušla. Toda kaj samo pravda z gospodo, to bi še bilo. Imela bi vsaj še hišo in vrt. Toda ravno danes je prišlo poročilo, da bo prodana tudi hiša, ker ne moreva plačati advokatov.

Tedaj pa zaškripljejo vrata in v sobo prikolovrati Jerin mož. Oči je imel vse rudeče in poznalo se mu je, da ni spal več noči; zmedeno

je gledal sem ter tja. Nato pa je pokleknil poleg mrliča, po licih so mu polzele debele solze in padale na mrtvo truplo ter zajokal kakor otrok. Tudi žene v sobi so pričele jokati — jokala je vsa koča. Jokale so — in niso vedele, kaj jim je huje ali smrt Janeza ali nesreča Jerinega moža. On pa je dolgo jokal, potem samo ihtel in nazadnje le gledal v mrtvo obličje. Nato pa je spregovoril: »Janez, le nate sem še upal, da mi boš pomagal, le ti bi me mogel in hotel rešiti, sedaj si pa še ti umrl. Ti si mi bil ona bilka, s katero sem se hotel še rešiti v morju nesreč, sedaj pa je še tebe odnesel pogubonosni val. Ko bi me ti mogel pogledati, bi ne videl mene, ampak, ali veš kaj bi videl? Nič drugega, kakor petelina, ki mu zlobneži iz živega teleasa populijo najlepša peresa, da si jih sami zataknejo za klobuk. Da, Janez prav takšen sem. Tudi mene je oskubila ta preklicana gospoda čisto do golega. Vse mi je vzela: hišo, polje, živino. Nič nimam, kakor ženo Jero in dva gladna otroka. Pa kaj ti to pravim? Janez, prav si naredil, da nisi hotel biti gospod. Tudi ti bi postal pijavka! Ne, ti ne bi bil takšen, ti si ljubil kmeta. Vedel si ceniti njegovo delo, njegovo življenje in...« zmanjkalo mu je besed, le votlo hropenje se je čulo iz njegovih orjaških prsi.

Dolgo je bulil na mrtveca, nato pa se je glasno zakrohotal — polastilo se ga je blazno veselje. »Ha-ha-ha, še ga bomo pili še! O, Janez, ti ga boš pa na onem svetu v peklu, ne Janez v nebesih ga boš, kaj ne. Veš Janez še to zapijem, kar mi bodo pustili vrage, potem bom pa prišel za tabo. Ha-ha-ha-aa! Uju-hu-hu-hu, Janez gori ga bomo pili, gori!

Tedaj pa se mu je približala žena Jera ter dejala: »Janez, bolan si, pojdi, greva domov!«

»Kaj ali si ti tudi tukaj? No kar pojdi, jaz ne grem. Ali pa! Saj res, Jera, nocoj bodeva zadnjo noč pod domačo streho.« Prijel jo je za roko, soseda Urša pa je vzela svetilko in posvetila odhajajočim. Kmalu nato pa so čule žene, ki so bile pri mrtvem Janezu, kako je nekdo pel s hripavim grlom:

Moja žena Jera,
noč in dan študira;
študirana je bila,
je vince rada pila.

II.

Mrak je postajal vedno gostejši, nastopila je črna noč. Vasovalci so prihajali, posedali v nizki majhni sobi, pa zopet odhajali. V vaškem zvoniku je udarilo kladivo že enajstič, a vedno je bilo še dosti ljudi, ki so čuli pri mrliču, molili, peli ter uganjali vsakojake burke — večinoma je bil to mladi svet.

Ravno ka je odbila ura enajst, je vstopil v sobo majhen možiček. Vsi so ga veselo nagovorili in ga prosili, naj jim pove kaj o Janezu Vražarju, saj sta bila zadnji čas večkrat skupaj.

»No Čorbež,« je dejalo mlado jezikavo dekle, tako so namreč klicali ljudje tega možička, »ali nam boš povedal kako je hodi rajni Ja-

nez za tisto Uršiko, ki mu jo je potlej vrag vzela?«

»Kaj pa da, seveda, pa ravno tisto, kaj ne! Ti deklina ti, le varuj se, da še tebe ne bo vrag vzela!«

»Le povej, Čorbež le,« so klicali in ga prosili vse vprek.

»No bom pa povedal eno. Katero hočete, ali od vilic ali od noža?«

»Od vilic, od vilic,« so se oglasili nekateri.

»Pa je o nožu prijetnejša,« je dejal Čorbež.

»Ali ste neumni? Saj je o vilicah daljša.«

Tako so se prepirali precej časa, dokler se niso vsi naveličali in kmalu so vpili, naj ne pove nobene od teh, ampak kako drugo.

»No, je dejal, ker ste tako sitni, bom pa povedal, kako smo jaz, moja žena in rajni Janez, Bog mu daj dobro, zaklad kopali.

Moja hiša je prišla na boben in že je razglasil birič pred cerkvijo, da bo čez teden dni javna dražba Čorbeževe hiše. Ne boš sem dejal. Čorbež bo vedno v svoji hiši gospodaril, dokler bo travo tlačil in nihče drugi!

Pa sem šel k Janezu, ravno za tisto mizo je sedel in ga prosil za svet. Malo je pokimal in me vprašal koliko dolgujem na davkih.

»50 forintov,« pravim jaz.

»No, bomo videli,« je dejal, »če bo šlo, bo šlo. Pripravi danes teden tri vrbove mladike eno leto stare, da pojdeva zaklad kopat.«

Malo me je pogrelo, kajti tega po pravici nisem pričakoval in ves teden nisem zatisnil po noči očesa radi te skrbi. Nekega večera pa je bila strašna burja, bliskalo se je in grmelo, kot bi se svet podiral, tedaj sem zagledal sredi vrta pred hišo temno postavo, ki je hitela kopati, kolikor je mogla. Drugo jutro pa sem dvakrat prebrskal ves vrt, toda nisem mogel najti niti najmanjšega sledu.

Minul je teden, prišla je sobota in jaz se napotim s tremi šibami k Janezu. Molče sva šla nato on spredej, jaz za njim, ter prišla do moje kočice; dvakrat sva prišla okrog nje, potem pa sva šla na vrt. Zopet sva hodila sem ter tja, dokler ni bila ura polnoči. Meni so se jeli jeziti lasje, toda upanje na zaklad mi je dajalo pogum.

On pa je vrvel v zrak tri palice, padle so na tla tik mene.

»Koplji, kjer stojiš,« je dejal.

Vzel sem motiko, kopal, da mi je pot curkoma lil raz čelo in kmalu je nekaj zazvenelo pod motiko, nekaj svetlega je ležalo v jami.

»Dvigni,« je velel.

»Si ne upam, kdor se prvi dotakne zaklada, črez leto dni umrje.«

»Pojdi po ženo, naj se ona prej dotakne!«

»Ne, Janez,« sem kriknil, »tudi ona se ne sme dotakniti za nobeno ceno!«

»Saj imaš psa, vrzi ga hitro v jamo, kajti zaklad se manjša od minute do minute!«

»Janez, ali ni nobenega drugega sredstva? Moj Murček je dober kužek. Rad ga imam; škoda ga je.«

»Premisli ali vržeš psa ali pogineš sam in tvoja žena. Kakor hočeš, jutri ti vzemo hišo in vse kar imaš.«

»Naj bo,« sem dejal, »grem po Murčka.«

Žalostno je cvilil psiček, milo me je pogledoval, kakor bi slutil svojo usodo. Vzel sem ga v naročje, pogladil po glavi ter ga odnesel k jami.

»Drag je zaklad, Janez, drag,« sem dejal in porinil psa v jamo, nato pa ga zopet hitro potegnil ven in pograbil za tisto bleščečo stvar. Bila je pločevinasta škatljica. Odprem jo in vidim, kaj? — Samo oglje. Ne vem, ali sem bil žalosten ali vesel — bil sem zelo zelo presenečen.

»Dovolj je te komedije! Ljubiš sebe in svoje, vreden si usmiljenja,« je dejal ter mi stnil v roko petdesetak in izginil v noč.

»Dobro ti je storil, vedno se ga spominjaj,« je pristavila stara ženica.

»Res mi je storil veliko dobroto. O, da bi vi videli, kako so gledali drugi dan biriči, ko sem prinesel tik pred dražbo 50 forintov na mizo. Kar zijali so in tisto dolgo človeče, ki je bilo v trgu pri sodniji, tišči me je kar z očmi hotel požreti. Jaz pa sem se jim v pest smejal. Ha-ha-ha!«

»No, Čorbež, sedaj pa povej še kaj drugega o Janezu Vražarju,« so ga jeli zopet prositi vasovalci.

»Bom pa povedal,« je dejal počasi ter si nažgal svojo malo pipico. »Kako smo hudiče panali?«

»Le, le, tisto povej,« se oglase drug za drugim. »Takole je bilo: Gotovo ste poznali tistega Marčevega Jaka, ki je bil tako len, da je zvečer oblečen legel spat, da se mu zjutraj ni bilo treba oblačiti. Tisti je prišel nekoč k Vražarjevemu Janezu in mu potožil, da mu gre pri hiši vse narobe. Krave mu ne dajo dosti mleka, po njivah raste plevel, posebno pa mu nagaja plug. Nikoli ne more preorati njivo, da bi se mu ne pokvaril.

»Tako, tako,« je dejal Janez, »v lemežu ni nekaj v redu. Prinesi ga o polnoči semkaj, da ga vidim in popravim!«

Toda, ko je bila ura polnoči, je Marčev Jaka še lepo doma smrčal. Drugi dan je Jaka zopet zamudil in nič drugače se mu ni godilo tretjo noč.

Tedaj pa je dejal Janez: »Moja moč je pri kraju; le eno sredstvo še imam, toda ne vem, da bi ti mogel to storiti, kar ti bom ukazal. Pa vendar, poizkusi!

Ko bo ura bila nocoj 12, moraš biti že nad hribom za vasjo in tam moraš narezati toliko leskovih mladik, kolikor jih boš mogel nesti. To delaj vsak dan, dokler ti ne bom povedal da nehaj.«

Ker je Jaka mislil, da se mu bode potem kar samo delalo, je sklenil, da bode to pot dano oblubo trdno držal. In Jaka je bil tudi mož beseda. Minul je teden, Jaka pa je imel pred hišo že velik kup leskovih vejic.

Nekega večera pa povabi Vražarjev Janez mene naj grem z njim. Šla sva naravnost k Jaku.

Janez mu takoj ukaže, naj znosi vse veje v peč in naj jih zažge. To je kmalu izvršeno. Kaj pa sedaj?

»Pojdita v sobo,« je velel Janez.

Šla sva brez besede, toda ko sva stopila v sobo, je bilo notri že polno dima. Peč je bila preluknana na vseh koncih in dim se je neprestano valil iz nje.

»Kaj bo? Kaj bo?« je vzdihoval Jaka, »saj se bodeva zadušila.«

Tam ob strani peči pa je bila precej velika luknja, plamen je švigal skozi njo. Tedaj pa je nekaj čudno zazvenelo in tista luknja se je še bolj razširila, pred naju pa je padel skozi njo lemež.

Tedaj pa so se tudi odprla vrata, v sobo je pogledal Janez Vražar.

»Hudi duhovi so izgnani. Vse bo dobro.« Zaprl je vrata in odšel.

Jaka pa je vzel v roke lemež ter dejal: »Sedaj razumem, ni izganjal vrage iz lemeža, ampak iz mene in je tudi izgnal največjega hudiča, ki me je imel v oblasti — lenobo.«

»Bog mu daj dobro! Bil je Janez pravi biser v blatu. In večna luč naj mu sveti,« so pobožno vzdikali nekateri. »In tudi Jerinemu možu,« je dodal prišlec, ki je ravno kar stopil skozi vrata. »Ravno sedaj so potegnili mrtvega iz tolmana.«

Na državni kmetijski šoli v St. Jurju pri Celju se začne 11-mesečni tečaj prihodnjega šolskega leta s početkom novembra, ako ne bo ministrstvo glede na pravilnik določilo začetka s 1. oktobrom.

Namen zavoda je vzgojiti in strokovno izobraziti le kmetske sinove, za katere se predvideva, da postanejo samostojni gospodarji, zato sme uprava po odredbi ministarstva sprejeti tako za državne kot za privatne gojence to je na prosta in plačujoča mesta le sinove lastnikov zemljišč. Tudi morajo oni absolventi, ki so študirali po študiju v službe, vrniti državi celoletno oskrbovalnino, da ima od zavoda v resnici dobiček le kmetijstvo.

Mesečna oskrbina znaša Din 400 in na ponovne prošnje ministarstvo ni znižalo prispevka, češ, da ravno plačujoči odhajajo v prvi vrsti v službe, vendar je upanje, da se bo doseglo, ker je bilo pri nas po večini ravno nasprotno. Oprostilo pa je ministarstvo v tekočem letu razmeroma veliko število sinov tudi srednjih posestnikov celoletnega plačevanja, ker polovičnih štipendij ni.

Sprejemajo se le nad 16 letni zdravi in pridni prosilci, ki se radi varnosti za druge preiščejo ob vstopu tudi po zavodnem zdravniku. Vsak prosilec mora vložiti na upravo zavoda lastnoročno pisano prošnjo s kolekom Din 5, priloženim kolekom Din 20 in naslednjimi dokumenti: 1. krstni list (kolek Din 10), 2. domovnica (kolek 20 Din), 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. zdravniško spričevalo (kolek Din 20), 5. нравstveno spričevalo (kolek Din 10), 6. izjava starišev, da bodo plačevali stroške šolanja in da ostane sin doma, 7. pri prosilcih za prosto mesto še premoženjski izkaz ali ubožno izpričevalo, v katerem mora biti od davčnega urada navedena točna površina zemljišča in višina davkov specializirana kot zemljarina itd. ter po možnosti tudi potrdilo okrajnega sodišča glede višine intabuliranega dolga in splošno gospodarskega stanja starišev. Dobro je, da poslednje potrdilo potrdi tudi županstvo in župni urad, da je upravi lažje pravilno predlagati ministarstvu oprostitev.

Vsak sprejeti gojenec mora prinesiti s seboj vsaj 1 par rjuh, 1 zimsko odejo, 2 črna obuvala, 1 delavno in 1 praznično obleko ter potrebno telesno perilo in 4 obrisače. Perilo se pere na stroške zavoda. Potrebni učni pripomočki se lahko pozneje naroče v zavodu skupno. Za lahkomišelnje poškodbe in izgubo orodja položi vsak gojenec početkom leta Din 200, katere dobi ob izstopu vrnjene.

Prošnje naj se vpošljejo upravi najkasneje do 1. septembra, da se morejo še pravočasno predložiti ministarstvu v odobritev.

Inž. Petkovšek, direktor.

Narodni gospodar.

Šolski vrtovi.

Podlaga kmetijsko-prirodnoznanškemu pouku je pravilno urejeni šolski vrt. Tu črpa mladina osnovne pojme iz poljedelstva, sadjarstva, zelenjadarstva, cvetličarstva in čebelarstva ter se ji vzbujajo ljubezen do prirode, veselje in moč volje za delo. Zato pa bodi šolski vrt pravilno urejen in najskrbnejše oskrbovan v estetičnem in gospodarskem oziru. Brez šolskega vrta ne more šola zadostiti želji in družbi, da bi vzgojila naraščaj v pridne kmetovalce, vnete gospodarje in gospodinje, niti ljudi, ki bi ljubili naravo in cenili delo; zato je dolžnost vseh činiteljev, da na to obračajo pozornost. Koder nimajo šole šolskih vrtov, naj se nemudoma napravijo; kjer so manjši od 10 arov, naj se povečajo, in kjer so še neurejeni, učnim smotrom neodgovarjajoči, naj se že letos uredijo. Umno kmetovanje zahteva tudi pravilno in smotrno kolobarenje, ki ga je radi različnosti kultur na šolskem vrtu, še bolj pa iz učnih ozirov točno izvajati. Zato mora vsak učitelj-vrtnar v jeseni narediti delovni načrt, ki ga hrani v šolskem arhivu. Ta delovni načrt je skica šolskega vrta v merilu 1 do 100, ki se nanjo vpiše na tablah ali na gredah kulture, ki se bodo v naslednjem letu gojile. Zbirka večletnih delovnih načrtov služi tudi učencem kot učilo, je pa tudi kažipot novo nastopivšemu učitelju-vrtnarju. Velikost drevesnice, ki je poglavitna panoga šolskega vrtnarstva, se ravna po velikosti šolskega vrta. Zemljišče, izpraznjene drevesnice uporabljaj za druge kulture najmanj pet let. Vsako leto zasadí nov del drevesnice ter umikaj pred njo zelenjad na zadaj izpraznjeno drevesnico. Umevno je, da mora biti zemljišče za novi nasad drevesnice že v jeseni 50 do 60 cm globoko rigolano in prav dobro pognojeno, da se vzgoji najdalje v treh letih srednje debelnato in v štirih letih visoko debelnato dreve. Ker obče ni mogoče vsako leto pognojiti celega šolskega vrta, kolobarj z gnojenjem vzporedno s kulturnimi rastlinami po triletnem turnu, t. j. vsako leto pognojiš 1/3 vrta. Po zahtevi gnoja delimo namreč rastline na tri dele: a) zeljnate rastline (karfijola, zelje, koleraba, spinača, solata itd.); b) stročnice (fižol, grah, leča itd.); c) korenstvo (korenje, pesa, čebula, česen itd.). Zeljnate rastline potrebujejo največ gnoja, zato jih posadi na pognojeno tretjino. Na isto mesto posadi v drugem letu stročnice, v tretjem pa skromnejše korenstvo, kakor kaže sledeča razpredelnica:

Leto	tretjina	tretjina	tretjina
1926	zeljnate	stročnice	korenske
1927	stročnice	korenske	zeljnate
1928	korenske	zeljnate	stročnice
1929	zeljnate	stročnice	korenske
1930	stročnice	korenske	zeljnate

Opozorjamo krajne šolske svete in šolske upravitelje naj točno izvršujejo odredbi višjega šolskega sveta v Ljubljani z dne 15. junija 1921, števil. 7351 in z dne 18. oktobra 1921, števil. 13.517 ter odredb: 1. Na šolah, kjer se ni šolskega vrta, ali kjer je manjši od 10 a, naj se za bodoče upravno leto stavi potrebna svota v proračun krajnega šolskega sveta za nakup in ureditev zemljišča za šolski vrt, po možnosti v neposredni bližini šolskega poslopja; 2. naznanijo naj se vse šole, kjer a) ni šolskega vrta, b) kjer je manjši od 10 a. K površini šolskega vrta naj se ne vračunava šolsko dvorišče, telovadišče in šolska stavba; 3. učitelji-vrtnarji naj predložijo v dvojniki v merilu 1 : 100 delovni načrt za leto 1927. Na tem delovnem načrtu naj na posameznih tablah ali gredicah vpišejo, kaj bodo v letu 1927 na vrtu gojili. Poročila pod točko 2. a) b) in načrti pod točko 3. naj se mi predložijo do 31. oktobra t. l. Opozorjam, da more učitelj-vrtnar tu in tam odstopiti kos šolskega vrta drugemu učitelju(ici) v obdelovanje in uživanje; toda to ne sme motiti kolobarjenja. Oskrbovanje šolskega vrta se šteje učitelstvu v njegovo kvalifikacijo. — Prosvetni inšpektor: dr. Lončar, s. r.

Svinjski sejem v Mariboru dne 6. avgusta. Pripeljanih svinj 403. Cene so bile sledeč: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari, komad 75—100, 7—9 tednov 125—150, 3—4 mesece 280—350, 5—7 mesecev 420 do 450, 8—10 mesecev 550—580, 1 leto stari 1000—1200, 1 kg žive teže 10.50—12.50, 1 kg mrtve teže 15 do 17 Din. Prodalo se je 118 svinj.

Prodaja našega tobaka na Poljsko. Upravnik monopolov Todorici odpotuje te dni v Varšavo, kjer namerava skleniti novo pogodbo o prodaji našega tobaka.

Petlirski bankovci iz nikla v Italiji. Na predlog italijanskega finančnega ministra je bil odobren zakonski načrt za izdajanje petlirskih novcev. Te novce bodo kovali iz čistega nikla.

Nova industrija v Sloveniji. Na Jesenicah se je ustanovila »Prva jugoslovenska tvornica stanjolskih kopic za steklenice, Stanjalka« d. z. o. z. Ta tvornica, ki je edina svoje vrste v Jugoslaviji, je že pričela z obratom.

Velik pridelek pšenice v Ameriki. Kansas Grain Dealer's Association cení splošno produkcijo pšenice v tekočem letu na 154.474.454 bušljev ter pravi, da bo ta pridelek drugi najboljši v zgodovini države. Cenitev naša 14.000.000 bušljev več kot pa je napovedal pred enim tednom državni poljedelski svet.

Zanimanje nizozemskih gospodarskih krogov za Jugoslavijo. Skupina Holandcev obišče koncem septembra našo državo v svrhu informacij gospodarskega značaja. Sto-

piti hoče v stike z našimi gospodarskimi krogi in prirediti predavanja o gospodarskem in kulturnem stanju Nizozemske.

Konjska razstava 5. septembra 1926. V okvirju velike pokrajinske razstave »Ljubljana v jeseni« od 4. do 13. septembra 1926, bo prirejena dne 5. septembra tudi razstava plemenskih in gospodarskih konj toplokrvnih in mrzlokrvnih pasem. Kakor sta bili prejšnji dve razstavi lepi, tako obeta letošnja biti še zanimivejša ne le za konjerejce same, marveč tudi za ostale občinstvo. Videli bomo kaj premore Slovenija tudi v tej panogi našega kmetijstva, dasiravno je naša konjereja zadnja leta številčno nekoliko nazadovala). Za razstavo je močno zanimanje tudi v sosednjih državah in upamo, da bo prireditelj privabila mnogo kupcev zlasti one za plemensko živino. Konjerejsko društvo za ljubljansko oblast bo že ob priliki premovanj, ki jih priredi tekom meseca avgusta t. l. odbiralo plemenske konje, tako, da bo nudila letošnja razstava res le dober material in da bo tudi v tem oziru na višku. Zato vabimo konjerejce, da se v čim večjem številu udeležijo te razstave. Tujcem je treba pokazati, kakšne kakovosti konj se pri nas odgaja. Take razstave so tudi najboljša sredstva za povzdigo naše konjske kupčije.

Premovanje plemenskih konj v ljubljanski velikožupanski oblasti. Premovanja plemenskih konj se vrše letos v ljubljanski oblasti v sledečem redu: 14. avgusta v Št. Jerneju ob 8. uri zjutraj; 15. avgusta v Krškem ob 8. uri zjutraj; 23. avgusta na Igu ob 8. uri zjutraj; 24. avgusta na Lescah ob 9. uri zjutraj; 25. avgusta v Kranju ob 8. uri zjutraj; 26. avgusta v Št. Vidu nad Ljubljano ob 8. uri zjutraj; 26. avgusta v Mangšu ob 2. uri popoldne.

Postopek za odpis zemljarine vsled elementarnih nezdod. II. Da se olajša in poenostavi postopek, je tov. g. Franjo Vojsk, okr. ekonom v Beltincih, Prekmurju, sporazumno v okr. davčnim oblastvom v Murski Soboti priredil posebne obrazce, I. in II., katere so v to svrhu zelo pripravni in ki odgovarjajo popolnoma svojemu namenu. Priporoča se, da si jih občine ali posamezniki nabavijo pri imenovanemu kot vzorec. S poštnino stanejo Din 6.—, kateri znesek je v znamkah poslati na gornji naslov. — Emeran Stoklas.

Vrtnarska razstava. V krogu Pokrajinske razstave, katera se vrši od 4. do 13. septembra t. l. na ljubljanskem velesejmu se nahaja tudi vrtnarska razstava. Je to tretja prireditev te vrste v Ljubljani, katera priča o agilnosti in smotrenem delu poklicnih ljubljanskih vrtnarjev, katerih namen je zanesti tem potom v čim najširše ljudske kroge zanimanje in ljubezen do te lepe panoge. Ta razstava nam priča,

da se nahaja ta lepa obrt na isti stopnji, kot pri drugih kulturnih narodih. Smisel in zanimanje za naravo in cvetlice je merilo o duševni kulturi vsakega naroda. Glavna privlačnost Pokrajinske razstave bode brezdvomno vrtnarska razstava. Ves ta ogromni prostor bo le spremenjen v krasen eksotičen vrt, kakoršnega Ljubljana še ni videla. Cvetlične skupine v najpestrejših barvah bodo prava uteha za vsako utrujeno oko. Prava posebnost te razstave bode umetno vezenje. Ta tako moderna stroka bode tudi pokazala višek strokovne znanosti.

Mlekarska razstava v Ljubljani. Mlekarska razstava na jesenski velesejmski prireditvi od 4. do 13. septembra bi nudila vsakomur priliko, da se pouči o modernih mlekarskih prilikah in o pripomočkih za izboljšanje mlekarstva. Razne druge gospodarsko napredne dežele, kakor je Švica, Švedska in Danska, so obogatele pri svojem mlečnem gospodarstvu, ker so dosti zgodaj znale ceniti vrednost potrebnih mlekarskih pripomočkov in strojev. V teh deželah najdemo prve izumitelje mlekarskih strojev in prve najboljše mlečne izdelke. Naša dežela bi prav lahko proizvajala toliko mlečnih izdelkov, kolikor jih potrebuje za svojo lastno prehranjevanje. Toda žal, da ne proizvajamo niti dosti blaga in niti v taki kakovosti, kakor druge dežele. Zato naša trgovina rada posega po tujem in dražjem blagu. Razstavimo svoje najboljše izdelke in seznanimo trgovce z našim dobrim blagom. Modernizirajmo naše mlekarstvo s pomočjo moderne tehnike in dobre organizacije. Ne zamudimo ugodne prilike in obiščimo jesensko mlekarsko razstavo. Udeležite se je proizvajalci mleka in porabite priložnost, ki se vam nudi v razkazovanjem mlekarskih priprav in razstavljenih izdelkov, istotako odjemalci mleka, da se počutite o dobroti mleka in mlečnih izdelkov kot najcenejše hrane ob današnjem pomanjkanju denarnih sredstev.

ZA SMEH.

Nalezljivo.

Gospodar: »Miha, zdaj opažam, da ti nos postaja kufreno-rudeč.

Hlapec: »Dragi gospodar, pred kratkem so nas smatrali okoličani, da sva si brata.«

Pri mesarju

Mlada žena: »Dajte mi kos mesa brez kosti, brez žil in brez masti.«

Mesar: »Gnadjeva gospa, gotovo ne mislite meso; najbrže hočete jajce.«

Začuden.

Berač: »Zakaj me pa tako debelo gledate gospod?«

»Ne gledam vas, ampak moj površnik na vaših plečih katerega že en teden pogrešam.«

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pilača s Prvim Franckom Vas zamore stalno zadovoljevati.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

Namizno sadje in sadje za mošt

kakor tudi druge deželne pridelke, vsako množino
kupi in prodaja po dnevnih cenah

PANONIJA osrednja gospodarska **MARIBOR**
zadruga, reg. z. z. o. z.

Telefon 102. Meljska cesta 12 Telefon 102.

kot izvozna centrala za Štajersko

Združene opekarne d. d.

LJUBLJANA

Miklošičeva c. 13

preje

VIDIC - KNEZ

TOVARNE NA VIČU IN BRDU

Najcenejše
strešno
kritje!

nudijo v poljubni množini — tako
dobavno — najboljšo preizkušeno
modelo strešnikov z eno ali dvema
zarozama kakor tudi bobrovcov (bi-
ber) in zidno opeko. — Na željo
se pošlje takej popis in ponudba:
STEKLENI STREŠNIK VEDNO V
ZALOGI.

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani

prodaja premog

iz slovenskih premogovnikov
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih
cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor
tudi za industr. podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vse vrste in vsakega izvora ter priporoča češko-
slovaški in angleški koks za livarne in domačo
uporabo, kovaški premog, črn premog in briquete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani,

Miklošičeva cesta št. 15/II.

Blizu Prešernovega
spomenika za vodo.

Najboljša, najcenejša kolesa in šivalni stroji
so edino

Petelinčevi

znamke

GRITZNER, ADLER, PHÖNIX

za dom, obrt in industrijo. — Pouk brezplačen,
ugodni plačilni pogoji. — Tudi na obroke.
Večletna garancija.

JOSIP PETELINC
Ljubljana

Od dobrega
najboljše je
švicarski
pletilni stroj
'DUBIED'

Kolesa

najboljša in najcenejša samo pri

J. Gorec

Palača Ljubljanske kreditne banke.

Nudimo prvovrstno garanti-
rano 98—99%

modro galico

v vrečah kg po ceni Din 7—
franko Ljubljana.

„EKONOM“, osrednja gosp.
zadruga v Ljubljani, r. z. z. o. z.

UMETNA GNOJILA

superfosfat, kaljeva sol, kalcit, tho-
masova žindra in prvovrstni Splitski
Portland-cement vedno v zalogi po naj-
ugodnejših cenah pri esr. gosp. zadr.

„EKONOM“
LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. 7.

KMETSKE HRANILNE IN POSOJILNE DOM

VLOGE NA KNJIŽICE IN TEKOČI RAČUN
po najugodnejšem obrestovanju. — KREDITI v
tekočem računu. — ESKONT MENIC. — INKASO.
Račun poštna hranilnica št. 14257. — Drzovjake „KMETSKE DOM“.

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

V LJUBLJANI

Tavčarjeva (Sodna) ulica 1, prtičičje

POSOJILA NA VKNJIŽBO, proti poročstvu,
zastavi premičnin in vrednostnih papirjev. —
ČEKOVNI PROMET. — NAKAZILA.

POSLOVNE URE: od 8.—12¹/₂, dopoldne in od 3.—4¹/₂, popoldne.

Najboljša in zati
najcenejše kupi
edino le pri

Josip Petelin

pletanine, majce, voln
žepne robce, kravate
palice, nahrbtnike,
spodnje hlače, otroš
trikot perilo, komple
potrebščine za čevljarje
krojače, sedlarje in
šivilje

v Ljubljani

ob vodi, blizu Prešer
novega spomenika.

Na veliko in malo!

POSESTVA MARIBOR

in okolica, večja
manjša, nakup, naje
zamena. Tudi mlin
žage, gostilne. Solidn
posredovalnica

„Marstan“ Maribo
Rotovski trg št. 4.

Kmetovalci, obrtniki
in delavci!

Kupujte svoje potreb-
ščine samo pri onih
trgovcih ki nudijo
svoje blago v „KMETS-
KEM LISTU“!
Kdor nas podpira, pod-
pirajmo mi njega!